



Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Coming out a užívání návykových látek

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Studijní program:
REHABILITACE

Autor: Bc. Barbora Dědičová

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Bc. Alena Kajanová Ph.D.

České Budějovice 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci s názvem Coming out a užívání návykových látek jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to – v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích 15.08.2017

.....

Bc. Barbora Dědičová

Poděkování

Poděkování patří Doc. PhDr. Bc. Aleně Kajanové Ph.D. za vedení diplomové práce, za její čas a trpělivost, a také mým nejbližším, kteří mě během studia podporovali a motivovali.

Coming out a užívání návykových látek

Abstrakt

Svoji diplomovou práci pojmám jako rozšiřování bakalářské práce s názvem Coming out jako rizikové období pro užívání návykových látek, kdy byla využita strategie kvalitativního výzkumu. Tato práce se zabývala procesem coming out a užíváním návykových látek. Weiss et al. (2010) proces coming out definuje jako proces sebepřijetí a vyrovnání se s homosexuální orientací, a také jako vnitropsychický konflikt mezi internalizovanou homofobií, která zahrnuje zvnitřnění a ztotožnění se se sociálně negativními postoji k homosexuální orientaci, a zároveň nově rozpoznáním nebo alespoň si podstatně uvědomovaným vlastním erotickým zaměřením.

Práce má dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část vznikla s využitím literatury, uvedené v seznamu literatury této práce. Teoretická část obsahuje kapitoly a podkapitoly, které poskytují úvodní vhled do LGBT menšiny, dále se zabývají homosexualitou, procesem coming out a užíváním návykových látek. Praktická část se vztahuje k samotnému výzkumu. Ke zkoumání byla využita strategie kvantitativního výzkumu, realizovaného metodou dotazování a technikou dotazníku. Dotazník byl přepsán do podoby internetového odkazu pomocí webového rozhraní Survio. Odkaz s dotazníkem byl distribuován prostřednictvím sociálních sítí a komunitních webů pro homosexuály.

Výzkumný soubor jsem vybírala metodou účelového výběru, za účelem sehnání více respondentů byla využita metoda sněhové koule, jejímž prostřednictvím se webový odkaz šířil mezi známými respondentů. Výzkumu se účastnilo celkem 140 respondentů. Cílem práce bylo otestovat vztah mezi coming out a užíváním návykových látek. Byla položena výzkumná otázka, zda existuje vztah mezi coming out a užíváním návykových látek. Bylo zformulováno šest stanovených pracovních hypotéz. Grafy z webového rozhraní Survio popisují věk, sociální status a vzdělání respondentů, velikosti města, náročnost procesu coming out ve vztahu k sobě, rodině, pracovnímu či školnímu kolektivu a zkušenosti s užíváním návykových látek respondentů. Data na základě odpovědí respondentů byla přepsána v program Excel, kde probíhalo i statistické testování hypotéz.

Po vypočtení hladiny významnosti došlo k zneplatnění všech šesti hypotéz. Data vztahující se k testování hypotéz byla popsána kontingenční tabulkou. K výpočtu hladiny významnosti bylo využito chí-testu, na základě pozorovaných a relativních četností.

Výsledky popisují, že pro respondenty bylo nejnáročnější přiznat homosexuální orientaci rodině. Přiznání rodině doprovází zejména strach. Nebyla prokázána statistická významnost mezi velikostí města a realizací coming out. Nelze tedy tvrdit, že ve velkém městě realizuje coming out více osob. Obdobně nelze potvrdit vztah mezi dosaženým vzděláním a realizací coming out. Zamítla jsem hypotézu, o tom, že coming out uskutečňuje více osob se středním a vyšším vzděláním, než osob se vzděláním základním. Nebyl prokázán statisticky významný vztah mezi coming out a užíváním návykových látek, přestože 90% respondentů uvádí zkušenost s užitím návykové látky.

Jedinci, jejichž rodina nepřijala jejich coming out, neužívají návykové látky pravidelněji, protože statistická významnost nebyla na základě hladiny významnosti potvrzena. Přijetí vrstevníky a přijetí pracovním kolektivem také nemá vliv na užívání návykových látek. Subjektivní náročnost coming nemá vliv na užívání návykových látek a respondenti, kteří subjektivně hodnotí coming out jako náročný, neužívají návykové látky pravidelněji, než ti, kteří ho hodnotí jako snadný. Pravidelně je však respondenty užíván zejména nikotin a alkohol. V menší míře marihuana, pervitin, extáze, poppers.

V závěru a diskuzi výsledky vlastního výzkumu porovnávám s teoretickými poznatky české a zahraniční literatury k danému tématu, s články a dalšími zdroji, zejména s těmi, které jsem při tvorbě diplomové práce využívala a z nichž jsem informace čerpala. Diplomová práce tak může tvořit informační materiál s úvodem do problematiky užívání návykových látek minoritou homosexuálů, či jako zdroj informací pro sociální pracovníky, kteří nikdy nemohou odhadnout, jakému člověku budou poskytovat své služby k řešení jejich situace.

Klíčová slova

Homosexualita; coming out; návykové látky; sociální práce

Coming out and using addictive substances

Abstract

I consider my diploma thesis as extending the bachelor thesis called Coming out as a risk period for the use of addictive substances. I used a qualitative research strategy when I worked on bachelor thesis. This work dealt with the process of coming out and the use of addictive substances. Weiss et al. (2010) defines the process of coming out as a process of self-acceptance and alignment with homosexual orientation, and also as an intra-psychic conflict between internalized homophobia that involves internalization and identification with socially negative attitudes towards homosexual orientation and newly recognized or at least substantially conscious erotic focus as well.

The thesis has two parts, theoretical and practical. The theoretical part was created using the literature mentioned in the literature of this work. The theoretical part contains chapters and subchapters dealing with homosexuality, the process of coming out and the use of addictive substances. The practical part relates to the research itself. I used quantitative research strategy. Questionnaire method and questionnaire technique was used for the research. The questionnaire was rewritten as an internet link in Survio programme. The link to the questionnaire was distributed through social networks and gay communities.

I chose the research group using a method of purpose selection. To get more respondents, the snowball method was used. Due to snowball method the web link was spread among the known respondents. 140 respondents were in survey. The aim of the thesis was to test the relationship between coming out and using addictive substances. The research question has been asked whether there is a relationship between coming out and using addictive substances. Six working hypotheses have been formulated. Charts from the Survio web interface describe the age, social status and education of respondents, the size of the city, the difficulty of the process coming out in relation to one another, the family, the work or school team, and experiences with using of addictive substances of the respondents. Data based on respondents' answers was written in Excel. Statistical hypothesis was also tested in Excel.

Hypotheses were formulated. All hypothesis were invalidated. Data relating to hypothesis testing and its contradictory alternatives has been described in the charts. The chi-test, based on observed and relative frequencies, was used to calculate the significance level.

The results describe that it was the most demanding for respondents to admit homosexual orientation to the family. Familiarity with the family is particularly frightening. There was no statistical significance between the size of the city and the coming out. Therefore, it can not be said that in the big city it is coming out of more people. Similarly, the relationship between the achieved education and the coming out can not be confirmed. I reject the hypothesis that more people with higher and upper secondary education come out than people with basic education. There was no statistically significant relationship between coming out and substance abuse, although 90% of respondents reported drug addiction use.

Individuals whose family did not accept their coming out do not use addictive substances more regularly because statistical significance has not been substantiated on the basis of materiality. Adoption of a peer and admission by a work team also has no effect on the use of addictive substances. The subjective severity of coming does not affect the use of addictive substances, and respondents who subjectively evaluate coming out as challenging do not use addictive substances more regularly than those who judge it as easy. Regularly, however, respondents use nicotine and alcohol. To a lesser extent, marijuana, crystal meth, ecstasy, poppers.

The results of my own research are compared with the theoretical knowledge of Czech and foreign literature on the given topic I also compared the results with articles and other sources, especially with those I used during the creation of the diploma thesis. The diploma thesis can thus form an informative material with an introduction to using addictive substances by a sexual minority of homosexuals. Thesis can thus a source of information for social workers who can never estimate what kind of person they will provide their services to solve their situation.

Key words:

Homosexuality; coming out; addictive substances; social work

Obsah

1 Teoretická východiska	13
1.1 Homosexualita	14
1.1.1 Definice	14
1.1.2 Historie homosexuality.....	15
1.1.3 Sociální práce s homosexuály	16
1.2 Coming out	18
1.2.1 Definice	18
1.2.2 Coming out jako vývojový proces.....	19
1.2.3 Coming out a homofobie	20
1.3 Coming out a návykové látky	22
1.3.1 Užívání návykových látek	22
1.3.2 Homosexualita a návykové látky.....	24
1.3.3 Coming out a užívání návykových látek	26
2 Cíl práce a výzkumná otázka	28
2.1 Cíl práce	28
2.1.1 Výzkumná otázka	28
2.1.2 Hypotézy.....	28
3 Metodika	31
3.1 Výzkumný soubor	31
3.2 Metody a techniky sběru dat	32
3.2.4 Metoda analýzy dat.....	33
4 Výsledky	34
5 Diskuze	58
6 Závěr	63
7 Seznam literatury	65
8 Seznam příloh a obrázků	70
Příloha č. 1 – Dotazník s názvem Coming out a užívání návykových látek	72
Příloha č. 2 – Průvodní dopis k dotazníku.....	76
Příloha č. 3 – Výsledky otázky č. 9	77
9 Seznam použitých zkratk	92

Úvod

Svoji diplomovou práci pojmám jako rozšiřování bakalářské práce s názvem Coming out jako rizikové období pro užívání návykových látek, kdy byla využita strategie kvalitativního výzkumu. Téma jsem si zvolila, protože se jako sociální pracovník při praxi setkávám s mnoha lidmi s nejrozmanitějšími problémy. Homosexualita je zajímavé téma, které s sebou nese specifika v oblasti vztahů s okolím, nebo v oblasti užívání návykových látek. Cílem mé diplomové práce je otestovat vztah mezi coming out a užíváním návykových látek, kterého bude dosaženo strategií kvantitativního výzkumu.

Diplomová práce sestává ze dvou částí. Z teoretické a praktické. V teoretické části poskytnu vhled do LGBT problematiky. V jednotlivých kapitolách práce vymezuji dílčí okruhy: homosexualita, coming out, užívání návykových látek, které dále rozvádím v podkapitolách. V teoretické části se tedy věnuji i návykovým látkám ve vztahu k homosexualitě a především ve vztahu ke coming out. Teoretické poznatky rozšířím o aktuální poznatky či ještě nepřeložené publikace a články, zároveň se budu věnovat i sociální práci s homosexuály. Koncept sociální práce s homosexuály není v České republice rozpracován, čerpám poznatky ze zahraničních publikací.

Praktická část pojednává o samotném výzkumu, realizované strategií kvantitativního zkoumání. Využiji metodu dotazování, techniku nestandardizovaného dotazníku, vzhledem k tomu, že k danému tématu standardizovaný dotazník utvořen nebyl. Výzkumný soubor budu vybírat metodou účelového výběru, jako kritérium volím vnímanou homosexuální orientaci. Dotazník budu zveřejňovat pomocí odkazu na komunitních webech a chatech pro homosexuály. Získaná data budu statisticky popisovat v programu Survio, v kterém jsem vytvořila samotný dotazník ve formě internetového odkazu. Data budu vyhodnocovat s pomocí programu Excel.

Cílem mé práce je otestovat vztah mezi procesem coming out a užíváním návykových látek. S ohledem na cíl práce bude položena výzkumná otázka. Existuje vztah mezi coming out a užíváním návykových látek? Na základě toho stanovím hypotézy. Na základě dat, získaných z vyplněných dotazníků, budu hypotézy potvrzovat, nebo vyvracet.

1 Teoretická východiska

Tato kapitola poskytuje úvod do problematiky menšiny LGBT. Poskytuje definice sexuální orientace a její možné dělení na homosexuální a bisexuální. Procházka in Weiss (2010) sexuální orientací rozumí celoživotní, neměnný a nositelem nezapříčiněný a nezvolený stav výlučné nebo převážející erotické a citové preference osob daného pohlaví. Většinová orientace je heterosexuální, menšinová orientace může být homosexuální, bisexuální.

Brzek, Pondělíčková - Mašlová (1992) homosexualitu definují jako celoživotní, neměnný a nositelem nezapříčiněný a nezvolený, tedy také nezaviněný stav, jež je charakterizován tím, že nositel tohoto stavu je pohlavně přitahován a vzrušován osobami stejného pohlaví (tedy homosexuální muž je přitahován a vzrušován mužem, homosexuální žena je přitahována a vzrušována ženou).

Autoři Brzek, Pondělíčková - Mašlová (1992) definují i bisexuální orientaci, kterou rozumí celoživotní, neměnný, subjektem nezapříčiněný a nezvolený stav, v jehož důsledku je jeho nositel, bisexuál, pohlavně vzrušován a přitahován přibližně stejně silně osobami obou pohlaví (muži i ženami).

Transexualita je podle mezinárodní klasifikace nemocí definována jako stav jedince, který si přeje žít a být akceptován jako příslušník opačného pohlaví. Obvyklý je zde pocit nespokojenosti s vlastním anatomickým pohlavím nebo pocit jeho nevhodnosti a přání hormonálního léčení a chirurgického zásahu, aby jeho/její tělo odpovídalo (pokud možno) preferovanému pohlaví (Fifková, Weiss, Procházka, 2002). Pojem transgender má spíše přesah do dimenze sociální, než biologické a nemá stigmatizující zabarvení.

Podle Analýzy Výboru pro sexuální menšiny Úřadu vlády (2007) je definování lesbické, gay, bisexuální a transgender (LGBT) komunity problematické, vzhledem ke sporům o existenci bisexuální orientace a ne zcela zřejmou hranicí mezi transgender lidmi a LGB menšinou. Za příslušníka takové menšiny lze považovat každého s menšinovou orientací, tedy s jinou než s heterosexuální. Jednotlivé kapitoly teoretické části zahrnují poznatky o homosexuální orientaci, coming out a užívání návykových látek.

1.1 Homosexualita

1.1.1 Definice

Homosexualitou se rozumí náklonnost k osobám stejného pohlaví (Jandourek, 2012), nebo také preference partnera stejného pohlaví (Cipro, 2015). Homosexualitou se dále rozumí dosahování sexuálního uspokojení pohlavním stykem s osobou stejného pohlaví (Dušek a Večeřová-Procházková, 2015). Dušek a Večeřová-Procházková (2015) dále uvádí, že v současné době, kdy homosexualita přestala být trestná, se s ní psychiatrie dostává do kontaktu jen zřídka, většinou pouze tehdy, když se u dotyčného objeví nějaká psychická porucha. V případě genderové nevyhraněnosti nebo oscilace mezi mužskou a ženskou rolí hovoříme o transgenderu (Orel, Obereignerů, Mentel, 2016).

Orel et al. (2012) uvádí, že v minulosti byla homosexualita běžně považována za nemoc, přestupek, hříšnou zvrácenost. Její nositelé byli nejednou souzeni, trestáni, vězněni, zabíjeni, mrzačeni, byly podnikány pokusy o jejich „léčbu“. V řadě států je dnes legalizováno registrované partnerství dvou homosexuálních osob, které má z právního hlediska obdobnou váhu jako manželství muže a ženy. Na jiných místech naší planety je homosexualita stále tvrdě potírána a její nositelé perzekuováni. V některých zemích třetího světa dosud převládají represivní postoje vůči homosexuálům, například v Íránu nebo Zimbabwe (Procházková in Weiss et al., 2005).

Homosexualita byla v USA vyřazena ze seznamu psychiatrických nemocí DSM v roce 1973 (Weiss et al., 2010). V roce 1992 byla přijata Světovou zdravotnickou organizací desátá revize Mezinárodní klasifikace nemocí (MKN-10), která vyřadila homosexualitu jako takovou ze seznamu zdravotních poruch (Beňová, 2007). Beňová (2007) dodává, že se na homosexualitu již nenahlíží jako na nemoc či poruchu. I Štěrbová, Rašková et al., (2016) ujišťují, že homosexualita není zdravotní poruchou.

Homosexualita v současnosti není trestným činem. Homosexuální páry i nadále čelí nemalé diskriminaci a předsudkům, protože běžné chování, které je u heterosexuálních jedinců považováno za zcela normální, například držet se za ruce nebo líbat se na veřejnosti, bývá zdrojem slovních útoků a nadávek (Willerton, 2012).

Beňová (2007) informuje o odstranění trestnosti homosexuálních styků již v roce 1961 v rámci československého a českého zákonodárství a v roce 1990 bylo odstraněno diskriminační ustanovení 244 trestního zákona, které zakazovalo pohlavní styk s osobou stejného pohlaví mladší 18 let.

Příčiny homosexuality považují některé myšlenkové směry za vrozené, protože se objevuje i u některých zvířat. Jiní autoři ji považují za získanou především vlivem sociálního učení a raných sexuálních a erotických zážitků. Někdy jsou homosexuální projevy spíše náhradní aktivitou, kdy není partner opačného pohlaví k dispozici, například ve vězení, internátu, kasárnách (Jandourek, 2008).

1.1.2 Historie homosexuality

Gay muže, lesbické ženy, bisexuální osoby a transgender osoby podle Kutálkové (2014) označujeme jako sexuální menšiny, lze se setkat se zkratkou LGBT. Z historického hlediska prošlo hodnocení homosexuality mnoha změnami. Nejdříve byla považována za amorální zvrácenost, poté za sexuální úchylku a v současné době sílí snaha považovat ji za rovnocennou orientaci, což nachází v některých zemích svůj výraz i v možnosti uzavírat tzv. registrovaná partnerství, ve kterých jsou partneři stejného pohlaví nadáni právy obdobnými právům sezdaných osob v heterosexuálním manželském svazku (Jandourek, 2008).

Starověké Řecko bylo proslulé homosexuálními vztahy mezi muži a mladíky. Takový vztah tehdy patřil k běžné výchově mladíků. Mladíci bývali staršími a často vlivnými partnery vydržování či bohatě odměňování. Vztah mezi dospělým mužem a mladíkem se nazývá efebofilie (Brzek, Pondělíčková-Mašlová, 1992). Podle Janošové (2000) Starověký Řím převzal tento model a např. do armády byly brány dvojice homosexuálních milenců přednostně. V antice byla homosexualita běžná a považována za normální (Pastor, 2007).

Boswell (2015) ve své publikaci uvádí, že ve středověku byla homosexualita zřídka do té míry, že vzbuzovala údiv. Historické záznamy té doby naznačují, že homosexuálové se vyskytují po celém světě, avšak středověká doba, charakteristická inkvizicí, neumožňovala projevení homosexuální populace. Podle Boswella (2015) se antická tolerance transformovala do násilí a nenávisti vůči homosexuálům. Vývoj křesťanských zásad měl později příznivý vliv na posun v tolerance vůči homosexuálům a celkové morálce, ale jeho vliv byl pravděpodobně méně důležitý, než se běžně předpokládá.

Fanel (2000) shodně ve své publikaci uvádí, že homosexualita byla ve středověku rozšířena všude po Evropě, od jižních zemí až po Skandinávii, dokonce i v Palestině.

Palestinci však tvrdili, že homosexualita byla do jejich země zavlečena odjinud. V arabských zemích je homosexualita vyloženě nežádoucí, v lepším případě by homosexuála po uskutečnění coming out zapudila celá společnost (Khidayer, 2011).

1.1.3 Sociální práce s homosexuály

Homosexuálové tvoří minoritní skupinu srovnatelnou s minoritami etnickými či náboženskými, ale v některých aspektech se od ostatních liší. Homosexuálové nicméně vykazují znaky minoritní skupiny dané faktem, že tvoří segment uvnitř větší společnosti nebo státu. Za druhé se u nich projevují znaky, které jsou majoritní společností podhodnoceny. Tvoří komunitu na základě sexuální orientace nebo identity a konečně čelí rozdílnému zacházení od diskriminace, po útoky a viktimizaci (Joseph, 2005).

Gitterman a Lown (2014) se ve své publikaci věnuje poměrně obsáhlému konceptu práce s homosexuály, jehož smyslem je navázání socioterapeutického vztahu mezi pracovníkem a homosexuálem. Terapeutický proces má dle Gitterman a Lown (2014) tři fáze – počáteční, pracovní a ukončovací. Smyslem terapeutického procesu je poskytnout homosexuálovi podporu v případě, že se setkává s homofobií či právě prochází coming out.

Během terapie homosexuál s pracovníkem vytváří důvěrné prostředí plné bezpečí, homosexuál si urovná vztah sám k sobě, ujasní si, komu se se svojí orientací svěřit a komu raději ne. Výsledkem terapie je homosexuálovo nové smýšlení sám o sobě, tedy že není dokonalý, ale to je v pořádku, protože dokonalý není nikdo (Gitterman a Lown, 2014).

Mallon (2008) upozorňuje, že sociální pracovník musí být nanejvýše vnímavý k příznakům deprese nebo úzkosti. Podle Mallon (2008) by se měl sociální pracovník snažit o facilitování bezpečných alternativních prostor pro LGBT osoby, kde se mohou setkávat a socializovat s dalšími stejně orientovanými lidmi. Vytvoření podporovaných skupin, sociálních klubů a nasíťovaných organizací je nezbytné pro uspokojení emočních a sociálních potřeb homosexuálů. Sociální pracovníci by zároveň měli poskytovat LGBT osobám vzdělání ohledně fyzických, emočních a psychosociálních dopadů užívání alkoholu a ilegálních drog. A poskytovat poradenství osobám riskující nákazu virem HIV.

Dále dle Gitterman a Lown (2014) intervencemi sociálního pracovníka směrem ke klientovi mohou být o motivaci homosexuála k setrvání s dlouhodobě stabilním sexuálním partnerem, psaní homosexuálních publikací či textů, předávání kontaktů na bezpečné gay komunity, doporučování návštěv gay restaurací a zařízení, předávání homosexuálních časopisů a publikací. Mallon (2008) doporučuje připravovat LGBT klienty na možnost, že se stanou obětí verbálního nebo fyzického násilí.

1.2 Coming out

1.2.1 Definice

Weiss et al. (2010) definuje coming out jako proces sebezpřijetí a vyrovnání se s vlastní homosexualitou. Beňová (2010) definuje coming out různě široce. Buď jako vnitřní coming out – přiznání si, že je jedinec homosexuál. Vnější coming out je pak definován jako sdělení této skutečnosti okolí.

Následující informace ve čtyřech větách z LGBTI Health Alliance (2015) popisují coming out, který sám o sobě není teorií sexuality, ale v moderních kulturách se jedná o pojem, který utváří možnost být homosexuálem před veřejností. Coming out získal zvláštní význam během osvobozujících hnutí za homosexualitu během sedmdesátých a osmdesátých let. Se vzestupem veřejných a politických hnutí se coming out stává strategií, jak být na svoji homosexualitu hrdý a jak homosexualitu zviditelnit. Obvykle o homosexuální orientaci ví jen komunita LGBT, rodina, případně nejbližší okolí.

Podle Kopecké (2011) souvisí coming out s pohlavní identitou a ve chvíli, kdy si chlapec či dívka uvědomí možnost sexuální orientace odlišné od svých vrstevníků, musí projít složitým procesem rozpoznání a akceptace (přijetí) své sexuální orientace a následného veřejného odhalení – tzv. coming out.

Coming out sám o sobě nepředstavuje primární důvod k intervencím. Nicméně bylo zdokumentováno, že v raných fázích coming out jsou intervence potřeba. Sociální pracovník musí respektovat, jak moc širokému okolí se chce jedinec se svojí orientací svěřit (Gitterman a Lown, 2014).

Hunter (2007c) popisuje identitu, která s procesem coming out souvisí. Ve své publikaci píše o individuální identitě a skupinové identitě. Individuální identita zahrnuje interní proces přijetí a potvrzení náklonosti k osobám stejného pohlaví a integraci této náklonosti do své osobnosti. Skupinová identita zahrnuje postoje a pocity vůči gay a lesbickým osobám, vůči heterosexuálním osobám a vůči sobě samému.

1.2.2 Coming out jako vývojový proces

Zásadním rozdílem ve vývoji homosexuála oproti heterosexuálovi zahrnuje psychologický rozměr sexuální orientace. Kvůli stigmatizaci homosexuální orientace a zažitým genderovým rolím, je zdravá integrace homosexuální orientace do identity výzvou (Brandell, 2011c). Základní vývojové aspekty uvedené v Brandell (2011c) o procesu coming jsou: zmatení a obava z odlišnosti, hledání smyslu rozdílnosti a experimentování s druhými, budování sebe sama a sdílení orientaci v širším okolí, coming out pozitivním vnímáním sebe sama.

Popis vývoje homosexuální identity a tím i procesu coming out poskytuje i Ondrisová (2002), která se v základních stádiích překrývá s vysvětlením aspektů Brandella (2011c). Stádia homosexuální identity podle Ondrisové (2002) zahrnují: zmatek v identitě, srovnávání identity, tolerance identity, přijetí identity, hrdost na svou identitu a syntéza identity.

Vývojový model coming out shrnuje aktuální zkušenosti homosexuála, jeho další kroky a pomáhá mu srovnat vývoj identity s jinými homosexuály. Jedná se pouze o náčrt vývoje, který se bude pravděpodobně u každého lišit dle individuálních zkušeností.

Vývoj může lineárně vzrůstat dle jednotlivých stádií, nebo probíhá cyklicky, v závislosti na regresi k ranějším stádiím (Brandell, 2011c). To že coming out má několik fází, které se mohou vzájemně prolínat, popisuje i Weiss et al. (2010). Podobná tvrzení nacházíme i v Gitterman a Lown (2014) o tom, že coming out neprobíhá lineárně a není vázán věkem. Zahrnuje v sobě mnoho dimenzí a kognitivních, behaviorálních, emocionálních a sexuálních aspektů.

Patrně nejznámější syntézu pěti stádií vývojového modelu coming out poskytuje Coleman. První stádium s názvem pre-coming out je charakterizován předvědomou odlišností homosexuála od ostatních. Druhým stádiem je vlastní coming out zahrnující sebepoznání odlišné orientace. Třetím je sebepřijetí. Následuje fáze explorační – sdělování odlišné orientace ostatním a v konečné fázi integrace, kdy homosexuál integruje odlišnou orientaci do struktury své osobnosti (Zastrow, 2015). Coming out se čtyřmi stádii procesu podle Troidena ve své publikaci zmiňují autoři Clinard, Meier (2008c). Věnují se i fázi zmatení, jako druhé fázi procesu, která představuje oddělení chování od osobních sexuálních pocitů a uznání vlastní orientace.

Brandell (2011c) dále dodává, že délka procesu coming out od prvních obav až po pozitivní přijetí sebe sama může trvat roky, ačkoli i doba procesu je velmi individuální. Někteří tvrdí, že coming out je nekonečný proces. Coming out je sociálním i intrapsychickým procesem zároveň. Prvořadým úkolem při procesu coming out je vyrovnání se s internalizovanou homofóbií. Homosexuál, který se svěří, ztrácí původní identitu, stabilitu a jednotnost.

Nejčastěji uváděných období, kdy coming out začíná, je prý období puberty (Weiss et al., 2010). Podle Brandella (2011c) se tak domnívá většina vědců, že sexualita je utvořena před nástupem povinné školní docházky a nelze jí měnit s tím, že první obavy se mohou objevit ve věku 3 až 4 let a v tomto období může chlapec postavit své „jáství“ na odlišnosti, dokonce i v rámci genderové role, vzhledem k homoerotickým touhám. Brandell (2011c) dále dodává, že tento pocit odlišnosti má dopad nejen ve vztahu k jáství ale i k dalším interpersonálním vztahům.

1.2.3 Coming out a homofobie

Homofobie neboli obava z homosexuality, může vést až k pocitům odporu, nepřátelství až nenávisti a může se stát základem pro odmítající, zesměšňující nebo ubližující chování (Smetáčková a Braun, 2009). Brandell (2011c) uvádí, že homofobie je často zakusena poprvé v rodině, což působí bolestivé odcizení dítěti, které potřebuje být rodiči plně znáno a přijímáno. Pro adolescentní homosexuály je dopad diskriminace, harašení také velmi špatný (Mallon, 2008).

Podle Joseph (2005) se dá homofobie shodně definovat jako strach nebo odpor. Joseph (2005) dále uvádí, že homofobie může pramenit z nezájmu, předsudků, špatné informovanosti o homosexualitě a homosexuálech a z rigidního smýšlení o genderu. Jedním z předsudků týkající se homosexuálů je to, že homosexuál je zženštilý.

Homosexuála procházejícím coming out čeká boj s vlastním sebevědomím a okolí se nezřídka i dne staví k homosexualitě s předsudky nebo s odmítáním (Janošová, 2000). Obdobný názor má Brandell (2011c) který popisuje, že chlapci, kteří jsou v kolektivu vrstevníků vnímání odlišně, se stávají terči posměchu a někdy i brutálních útoků. Mallon (2008) uvádí, že adolescenti bojují s tím, jak se sami cítí odlišně, bojují s očekáváním společnosti a dodává, že mnoho homosexuálů se každoročně stává obětí násilí a nesnášenlivosti.

Brandell (2011c) dodává, že běžnou obranou je stáhnutí do svého nitra a uzavření se okolí, pro ochranu před negativními reakcemi. Zvnitřnění a ztotožnění se se sociálně negativními postoji k homosexualitě a nově rozpoznaným erotickým zaměřením vyvolává podle Weisse et al. (2010) vnitropsychický konflikt. Šterbová, Rašková et al. (2016) popisují nejzásadnější faktory ovlivňující negativní postoje vůči homosexuálům. Řadí mezi ne náboženské přesvědčení a dále uvádí, že obecně intolerantnější jsou lidé starší s nižším vzděláním, naopak nejliberálnější postoje mají mladí lidé z velkých měst.

1.3 Coming out a návykové látky

1.3.1 Užívání návykových látek

Nejvíce a nejčastěji užívanými drogami jsou alkohol a tabák, jak v České republice, tak i v ostatních evropských státech (Sobotková et al., 2014). V diplomové práci a této kapitole se více zaměřím na užívání návykových látek obecně.

Jeřábek in Kalina (2008) hovoří o diagnostických kritériích závislosti a dodává definici dle MKN-10 podle níž se závislosti rozumí skupina fyziologických, behaviorálních a kognitivních fenoménů, v nichž užívání návykové látky má i daného jedince mnohem větší přednost než jiné jednání, kterého si dříve cenil. Kalina (2008) hovoří o závislosti jako uznávané nemoci s tichým předpokladem, že příčina závislosti spočívá ve vlastnostech chemických substancí nebo objektů. Je zde ale třeba rozlišit závislost od škodlivého užívání. Nešpor, Csémy (1996) uvádějí příklad. Člověk, který se předávákuje pervitinem nebo organickým rozpouštědlem ještě nemusí být závislý.

Následující odstavec dle Rabocha (2012) popisuje mechanismus závislosti a hovoří o syndromu závislosti. K syndromu závislosti dochází po opakovaném užívání návykových látek, diagnostikuje se, jestliže po dobu alespoň jednoho měsíce (nepřetržitě) nebo opakovaně v kratších obdobích se vyskytnou současně tři nebo více následujících projevů užívání látky: silná touha nebo pocit puzení užívat látku (craving); potíže při kontrole užívání látky; patofyziologické projevy provázející odvykací stav; růst tolerance k užívání návykové látky, provázená zvyšováním užívané látky; postupné zanedbávání či opuštění jiných potěšení, zájmů nebo zálib; pokračování v užívání návykové látky i přes jasný důkaz škodlivých následků.

Craving (z anglického touha, dychtění, nutkání, puzení užívat psychoaktivní látku) hraje při vzniku závislosti klíčovou roli a tento jev je také uváděn jako ústřední charakteristika syndromu závislosti (Raboch, 2012).

Fischer (2014) v zásadě rozlišuje dva typy závislosti – fyzickou a psychickou. Jako fyzická závislost se označuje rozvoj nepříjemných tělesných příznaků (třes, pocení, křeče) po vysazení nebo prudkém snížení pravidelné dávky návykové látky. Psychická závislost znamená touhu po opětovném navození příjemných duševních stavů. Často je však soubor příznaků komplexnějšího charakteru a hovoří se o psychosomatické závislosti.

Hosák, Hrdlička, Libiger (2015) k motivům prvního užití návykové látky uvádí zvědavost, snahu dosáhnout příjemné změny psychického stavu, nebo naopak zmírnit existující nepříjemné pocity. Motivem opakovaného užití dle výše uvedeného autora jsou příjemné psychické změny vyvolané psychoaktivní látkou. Postupně však závislý člověk neužívá návykovou látku proto, aby se cítil příjemně, ale proto, aby se alespoň necítil nepříjemně a jeho psychický stav se vrátil k bývalé normě.

Dušek (2015) tvrdí, že rozhodujícím předpokladem pro vznik závislosti je struktura osobnosti, zatímco druh návykové látky je náhodný a jeho výběr závisí na situačních a konstelačních faktorech. Preiss, Kučerová et al. (2006) tvrdí, že užívání návykových látek je podmíněno multifaktoriálně a nelze uvažovat o jedné příčině a následku v podobě užívání návykových látek.

Zima in Kalina (2015) jmenuje návykové látky, které způsobují závislost. Patří mezi ně organická rozpouštědla (toluen), stimulancia centrálního nervového systému (amfetamin, kokain) a halucinogeny (LSD). Fyzickou závislost navozují spíše látky tlumící centrální nervový systém, jako je alkohol, barbituráty, a opiové alkaloidy.

1.3.2 Homosexualita a návykové látky

Veřejné a právní přístupy k homosexualitě se v průběhu let změny a zákony mají tendenci odrážet posun (Segal, 1986c). Homosexualita byla v USA vyřazena se seznamu psychiatrických nemocí DSM v roce 1973 (Weiss et al., 2010).

Podle Segala (1986c) důvodem takto dramatické změny v přístup bylo zjištění, že zákony, které měly od homosexuálního chování odrazovat, nebyly dostatečně účinné. Segal (1986c) dodává, že mnoho uživatelů drog experimentuje s drogami podobně jako homosexuálové experimentující s homosexualitou a netrvá na svém chování po celý zbytek života. Společnost změnila svůj přístup k homosexualitě, ale nezměnila přístup k drogovým uživatelům.

Homosexuálové historicky užívali více návykových látek než jiní (Dynes, 1990). Obdobný názor můžeme nalézt i v zdrojích české literatury na základě empirických výzkumů. Miovský (2008) obecně považuje homosexuály za rizikovou skupinu, která má vyšší sklon k užívání návykových látek než heterosexuálové. Dynes (1990) v uvedených šesti větách sděluje, že ti, kteří žijí v utlačované minoritě, jsou více motivováni ke zjištění, kým vlastně jsou. Drogy mohou být užívány z tohoto důvodu. V některých případech drogy, které uvolňují zábrany, nebo které stimulují nové a neobvyklé perspektivy sebe sama a svého chování, mohou jedinci zvýšit sebevědomí nebo pomoci s akceptací homosexuality. Alkohol tuto funkci splňoval. V šedesátých letech 20. století se ve Spojených státech objevily v homoerotickém průmyslu zprávy, že jedinci dosáhly sebedřívání pod vlivem LSD.

Homosexuálové bývají diskriminováni ze dvou stran – od LGBT komunity z důvodu, že berou drogy a od uživatelů drog z důvodů odlišné sexuální orientace. Většinová společnost má často výhrady vůči obojímu (Nepustil et al., 2012).

Tomu že se v posledních letech věnuje větší pozornost sexuální orientaci jako faktoru, který souvisí s duševním zdravím a návykovými riziky si všímá i Nešpor (2012). Miovský (2008) k motivačním důvodům užívání drog homosexuály uvádí, že drogy mohou plnit funkci afrodiziaka, ale může se jednat pouze o osobnostní nastavení jedince, který vyhledává výrazné podněty.

Dynes (1990) popisuje moderní gay kulturu, která se objevila v Německu a byla koncentrována v barech, užívala alkohol. Dynes (1990) dále uvádí, že se tento vzorec rozšířil do Spojených států přibližně v době, kdy Německo ovládli nacisti. Gay bar představoval jedinou homosexuální instituci zachovávanou v mnoha amerických

komunitách až do roku 1970. Zviditelnění gay kultury po roce 1970 se časově shodovala s vlnou nárůstu v užívání drog. Užívalo se mnoho druhů drog alespoň tou viditelnější částí gay subkultury až do raných osmdesátých let. Marihuana, mescalín a jiné halucinogeny, anestetický ethyl chlorid a konečně také „gay droga“: poppers, pojmenovaná podle zvuku víčka pet lahve při jeho prvním otevření.

Dynes (1990) v následujících šesti větách poskytuje informace o Poppers. Poppers je vazodilatátor s přechodným účinkem a způsobuje „stav“ snížením krevního tlaku. Uživatelé tvrdí, že intenzita, anebo délka orgasmu se zvyšuje. A že svaly (jako je hrdelní a anální svěrač) se uvolňují, a také že pocity z dosaženého sjednocení s partnerem se znásobují. Mnoho uživatelů ohlašuje, že nepřetržité užívání (poppers účinkuje jen pár minut) utlumuje erekci. Někteří uživatelé tvrdí, že poppers podporuje pasivitu a uvolnění. Jako vedlejší účinky jsou známy bolesti hlavy a závratě.

Z hlediska zneužívání psychoaktivních látek i ve vztahu k sexuálně přenosným nemocem a dalším komplikacím je vysoce riziková prostituce. Nelze doložit, že by prostituce byla u sexuálních minorit rozšířenější než v heterosexuální populaci (Nešpor, 2012). Příkrylová a Slezáková et al. (2014) však uvádí, že se homosexualita celosvětově stále více podílí na přenosu pohlavně přenosných chorob a riziko kulminuje v kombinaci s drogovou závislostí.

V zahraničí existují specializované programy pro léčbu závislostí určené sexuálním minoritám (Nešpor, 2012). Rizikové faktory u homosexuálů jsou jednoduše spojené s orientací, která je odlišná od zbytku populace. Výsledkem je ohrožení populace gayů různými jevy. Stres ze vztahů, deprese, úzkosti a pocity viny mohou vyústit v rizikové chování jako je užívání návykových látek. Posilující a ochranné faktory (jako je přijetí rodinou a širším okolím) umožňují homosexuálům přežít v hostilním prostředí (Gitterman a Lown, 2014).

Homosexuálové mají svá specifika v užívání návykových látek a je třeba zmínit vysoce specifický chemsex. Termín chemsex je podle Mravčíka et al. (2016) používán k popisu sexuálních aktivit pod vlivem psychoaktivních látek (užití před či během sexu), zejména v populaci mužů mající sex s muži, ale také mezi heterosexuály. Podle Mravčíka et al. (2016) jsou tyto praktiky spojeny zejména s vyšším rizikem přenosu HIV a dalších infekčních (pohlavně přenosných) chorob, ale také s dalšími riziky, jako je nižší adherence k léčbě HIV/AIDS nebo interakce drog s užívanými léky.

3.1.3 Coming out a užívání návykových látek

V minulosti byl u gay mužů i lesbických žen opakovaně prokázán vyšší abúzus alkoholu v souvislosti s internalizovanou homofóbií. Vývoj užívání drog u LGBT souvisí tedy s tím, jakým způsobem se jedinec vyrovná se svou identitou v období coming-outu i později (Nepustil et al., 2012). S tím, že v období coming out se zvyšuje riziko psychopatologických jevů včetně depresí, sebevraždy a abúzu návykových látek se ztotožňuje i názor Weisse et al. (2010).

Sociální postoje vůči homosexualitě se v západních společnostech výrazně zlepšily. Navzdory těmto společenským změnám vykazují gayové v porovnání s heterosexuály větší riziko poruchy duševního zdraví. Vykazují signifikantně zvýšené depresivní symptomy, sebevražedné myšlenky, suicidiální chování a užívání návykových látek (Lea et al., 2014).

Na otázku proč při coming out homosexuálové užívají návykové látky, může odpovídat i zjištění Whitman (2003) o užívání návykových látek v období coming out jako copingové strategie, tedy že zneužívání návykových látek může pomoci s počátečními úkoly coming out a pomoci zvládat obtížné pocity s ním spojené. To, že vývoj užívání návykových látek souvisí se způsobem, jakým se jedinec vyrovnává se svojí identitou v období coming out i později podporuje svým tvrzením i Nepustil et al. (2012).

Vysvětlení poskytuje i Shelton (2011), která považuje coming out za velmi stresující období a užívání drog chápe jako obranu. Shelton (2011) dodává, že mnoho homosexuálů začne s drogami již ve velmi mladém věku, když se objeví první zmatení, že je odlišný než ostatní vrstevníci. Někteří gayové se nenávidí a odráží svoji skutečnou identitu.

Podle Procházky (2002) může alkohol zdánlivě pomoci při realizaci coming out, což je i příčinou toho, proč je alkoholismus u gayů častější než u zbytku populace. Procházka (2002) dále dodává, že s nadměrnou konzumací alkoholu nebo drog se setkává zejména u těch, kteří nejsou se svou orientací vyrovnání. Kromě nevyrovnanosti s vlastní orientací může být pro gaye obtížné hledat pomoc v krizových životních situacích, alkohol pak nabízí snadnou a zákeřnou pomoc.

Mallon (2008) uvádí, že díky nedostatku služeb pro socializaci a seznamování LGBT osob, se mnoho osob ubírá do prostředí gay barů a nočních klubů, kde je alkohol běžně servírován při setkávání a seznamování se s druhými. Stresory z žití v převážně heterosexistické společnosti vedou podle Mallon (2008) k užívání alkoholu a návykových látek, jako cesty k vyrovnání se s odlišnou sexuální orientací a cestou k socializaci. Podle Mallon (2008) vede stres z diskriminace a nízkého sebe hodnocení k zvýšenému riziku užívání tabáku.

2 Cíl práce a výzkumná otázka

Tato kapitola se věnuje praktické části práce. Stanovuji zde cíl práce a výzkumnou otázku. Formuluji pracovní hypotézy, které jsem následně operacionalizovala, aby pomohly vytvořit vyhodnotitelnou strukturu dotazníku.

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je statisticky otestovat vztah mezi procesem coming out a užíváním návykových látek.

2.1.1 Výzkumná otázka

S ohledem na cíl práce jsem stanovila následující výzkumnou otázku. *Existuje vztah mezi coming out a užíváním návykových látek?*

2.1.2 Hypotézy

Hypotéza neboli domněnka, empiricky ověřitelná výpověď, která deklarací vlastností prvků, respektive formulováním potenciálních souvislostí a důsledků, směřuje ke konstatování nějaké pravidelné zákonnosti. Hypotézu můžeme také chápat jako podmíněně pravdivý výrok o vztahu mezi dvěma či více jevy, o existenci nějakého faktu, fenoménu nebo procesu a jejich příčinách a o jejich změnách (Urban, 2011).

H1: Ve velkém městě realizuje coming out více osob, než na malém městě

Operacionalizace H1: Za velké město, budu považovat odpověď respondenta na otázku v dotazníku č. 4. *V jak velké obci bydlíte?* Ve variantě c) a d) – to je obec nad 10 000 obyvatel a obec nad 100 000 obyvatel. Za malé město budu považovat variantu odpovědi a) a b), tedy obec do 9 999 obyvatel. A obec s 10 000 až 99 999 obyvateli. Za realizovaný coming out budu považovat odpověď respondenta „ano“ na otázku č. 7. *Proběhl u Vás vnější coming out? (Svěřil jste se s odlišnou orientací okolí?).*

H2: Coming out realizuje více osob se středním a vyšším vzděláním, než se vzděláním nižším

Operacionalizace H2: Za jedince s vyšším a středním vzděláním, budu považovat respondenta, který na otázku č.3. *Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?* Odpověděl ve variantě c) a d). Za jedince s nižším vzděláním budu považovat respondenta, který odpověděl varianty a) a b). Za realizovaný coming out, budu považovat kladnou odpověď respondenta na otázku č. 7. *Proběhl u vás vnější coming out? (Svěřil jste se se svojí orientací okolí?).*

H3: Jedinci, jejichž rodina nepřijala jejich odlišnou sexuální orientaci užívají návykové látky pravidelněji, než ti, jejichž rodina odlišnou sexuální orientaci přijala

Operacionalizace H3: Za jedince s odlišnou sexuální orientací, kterého rodina nepřijala, považuji respondenta, který na otázku č. 9. *Objevily se u vaší rodiny následující reakce,* k podotázce „*přijetí rodinou*“ vepsal, že k přijetí odlišné sexuální orientace rodinou nedošlo. Za jedince přijatého rodinou budu považovat respondenta, který na otázku č. 9 k podotázce „*přijetí rodinou*“ vepsal, že k přijetí došlo. Užívání návykových látek zjišťuje otázka č. 13. *Jakou návykovou látku pravidelně užíváte?*

H4: Jedinci, kteří nejsou přijímáni kolektivem vrstevníků užívají návykové látky pravidelněji, než ti, kteří kolektivem vrstevníků přijímání jsou

Operacionalizace H4: Za jedince s odlišnou sexuální orientací, který nebyl přijat kolektivem vrstevníků, považuji respondenta, který na otázku č. 9. *Objevily se u kolektivu vrstevníků následující reakce?*, k podotázce „přijetí kolektivem vrstevníků“ vepsal, že k přijetí odlišné sexuální orientace nedošlo. Užívání návykových látek zjišťuje otázka č. 13. *Jakou návykovou látku pravidelně užíváte?*

H5: Jedinci, kteří nejsou přijímáni kolektivem pracovníků užívají návykové látky pravidelněji, než ti, kteří kolektivem pracovníků přijímání jsou

Operacionalizace H5 : Za jedince, jehož coming out kolektiv pracovníků nepřijal, považuji respondenta, který na otázku č. 9. *Objevily se u kolektivu pracovníků následující reakce?* K podotázce „přijetí kolektivem pracovníků“ vepsal, že k přijetí odlišné sexuální orientace nedošlo. Užívání návykových látek zjišťuje otázka č. 13. *Jakou návykovou látku pravidelně užíváte?*

H6: Jedinci, kteří subjektivně hodnotí coming out jako náročný, užívají návykové látky pravidelněji, než ti, kteří jej hodnotí jako nenáročný

Operacionalizace H6: Za snadný coming out, budu považovat odpovědi na otázku č. 10. *Na škále od 1 do 5 označte, jak náročné bylo přiznat homosexuální orientaci v podkategorii „sám sobě“ ve variantě a) a b).* Užívání návykových látek zjišťuje otázka č. 13. *Jakou návykovou látku pravidelně užíváte?*

3 Metodika

3.1 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor tvoří osoby homosexuální orientace. Vzorek jsem vybírala metodou záměrného (účelového) výběru. Jako kritérium jsem zvolila homosexuální orientaci. Disman (2000) k účelovému výběru dodává, že je založen na úsudku výzkumníka o tom, co by mělo být pozorováno a o tom, co je možné pozorovat. Miovský (2006) za záměrný (účelový) výběr výzkumného vzorku označuje takový postup, kdy se cíleně vyhledávají účastníci podle jejich určitých vlastností. Kritériem výběru je právě vybraná (určená) vlastnost (či projev této vlastnosti) nebo stav (např. příslušnost k určité sociální nebo jiné skupině). Znamená to, že na základě stanoveného kritéria cíleně vyhledáváme pouze ty jedince, kteří toto kritérium (nebo soubor kritérií) splňují a současně jsou ochotni se do výzkumu zapojit. Pro účely své práce jsem tedy vyhledávala homosexuály, kteří byli ochotni spolupracovat.

Dotazník formou internetového odkazu byl uveřejněn na sociálních sítích a šířen prostřednictvím webů pro homosexuály. Prostřednictvím skupiny na sociální síti Facebook s názvem Pinkout, Gayman ČR a LGBT Česká republika, prostřednictvím webu 004.cz a prostřednictvím chatů pro homosexuály. Oslovila jsem i neziskovou organizaci Lambda, která se ze své činnosti zaměřuje na cílovou skupinu homosexuálů. Průvodní dopis je k nalezení v příloze této práce. Největší podíl respondentů tvoří uživatelé facebookové skupiny LGBT Česká republika. Odkaz s dotazníkem zobrazilo 1039 lidí. V období od února 2017 do 25.07.2017 bylo získáno 142 responzí. Dva dotazníky byly označeny za neplatné.

Oslovila jsem i osoby, o nichž mi bylo známo, že jsou odlišné sexuální orientace. Známé osoby vždy přislíbili šířit odkaz v rámci své komunity. Tato technika se nazývá snowball. Miovský (2006) popisuje metodu snowball neboli metodu sněhové koule jako postupné nabalování kontaktů, prostřednictvím nulté, první až x-té fáze. Kontakt z nulté fáze nominuje další vhodné účastníky výzkumu, kteří nominují další. Celý proces se opakuje do nasycení vzorku. Podle Dismana (2000) spočívá snowball technika na výběru jedinců, při kterém původní informátor vede k jiným členům cílové skupiny.

Při uveřejňování dotazníků a výběru respondentů jsem věnovala pozornost i etice celého výzkumu. Tedy aby respondenti měli možnost anonymity a neměli obavy o

zneužití poskytnutých dat. Prohlášení o využití dat pouze za účelem dokončení diplomové práce snižovalo u respondentů obavy a zároveň navýšilo počet responzí. Dalším etickým problémem, nad kterým jsem se zamýšlela, byla svobodná účast respondenta na výzkumu. Odkaz byl uveřejněn na stránkách komunitní skupiny a vyplnit ho mohli jen ti, kteří opravdu poskytnout své odpovědi chtěli. Respondentům je zajištěna ochrana osobních údajů, vzhledem k tomu, že nebyla sbírána data s konkrétními názvy měst, respondent nemusel svojí totožnost nijak dokazovat ani poskytovat jiné osobní údaje vedoucí k identifikaci totožnosti. Zásadní etické problémy při psychologickém a sociologickém výzkumu popisuje Walker (2013). Podle Walkera (2013) jimi jsou: informovaný souhlas, vyhnutí se tísní či stigmatu, ochrana osobních údajů a anonymita.

3.2 Metody a techniky sběru dat

Pro svoji práci jsem si s ohledem na cíl zvolila strategii kvantitativního výzkumu. Definici kvantitativního výzkumu poskytuje v následujících pěti větách Urban (2011), který zmiňuje, že kvantitativní výzkum probíhá na výběrovém souboru, jehož velikost se pohybuje v řádech stovek až tisíců respondentů. Důraz je přitom kladen na maximální reprezentativnost výběrového souboru. Tento typ výzkumu se snaží vypovídat o tom, jak je nějaký znak v populaci zastoupen, nebo jaký postoj je u nich možné najít. Nejčastěji užívá metody dotazníkového šetření nebo metody standardizovaných rozhovorů. Ve své metodologii využívá nejčastěji metod statistiky.

Disman (2000) v následujících třech větách definuje kvantitativní výzkum jako testování hypotéz o skupinách a ne o jedincích. Analýza je prováděna na kumulovaných datech o mnoha jedincích a data je možné kumulovat, když jsou totožná. Nezbytnou podmínkou je, aby otázky byly stejné.

Metody představují souhrn specializovaných postupů organizace výzkumu, výběru objektu zkoumání, sběru informací a jejich následné vyhodnocení (Urban, 2011). Pro účely svého výzkumu jsem zvolila metodu dotazování. Techniky sběru dat označují konkrétní, speciální operace zjišťování faktů a manipulace s nimi. Jejich parametry se vyvíjejí podle konkrétní zvolené výzkumné metody (Urban, 2011). Volila jsem techniku dotazníku. Podle Urbana (2011) se jedná o techniku nepřímé informace. Zvolila jsem tedy techniku s písemnou formou dotazování a nulovou standardizací.

Disman (2000) techniku dotazníku definuje jednodušeji, jako písemné odpovědi na tištěné otázky.

Dotazník v programu Word se sadou šestnácti otázek je k nalezení v příloze této práce. Otázky se zaměřují na věk, ekonomický status, dále na obtížnost procesu coming out a zkušenosti s užíváním návykových látek. Následně jsem přistoupila k přepsání dotazníku dostupného ve formě internetového odkazu <https://www.surveio.com/survey/d/S8U9V2B4A9A4F5F2P>.

3.2.4 Metoda analýzy dat

Data získaná z odpovědí respondentů jsou statisticky analyzována v programu Excel. Popisná statistika v podobě grafů je na základě odpovědí respondentů utvořena z webu Survio. Abych mohla naplnit cíl práce a testovat pravdivost hypotéz, bylo třeba mezi jednotlivými proměnnými tedy mezi coming out a užíváním návykových látek hledat logický vztah a souvislost. Ta je dle Dismana (2000) definována jako přírůstek v pravděpodobnosti odhadu jedné proměnné, za který vděčíme znalosti o jiné proměnné.

Formulovala jsem sadu šesti hypotéz, které na základě stanovené hladiny významnosti $p=0,05$ buď potvrdím, nebo zamítnu. Statistická analýza je realizována v programu Excel za použití kontingenčních tabulek. Z pozorovaných četností a relativních četností - pozorovaných a počítaných na daném vzorku lze posléze využít testování vztahu pomocí chí-kvadrátu. Chí kvadrát podle Jarošové, Noskiewičové (2015) porovnává empirické četnosti v intervalech, do nichž jsou pozorované hodnoty roztrženy, s očekávanými četnostmi vycházejícími z modelu normálního rozdělení.

4 Výsledky

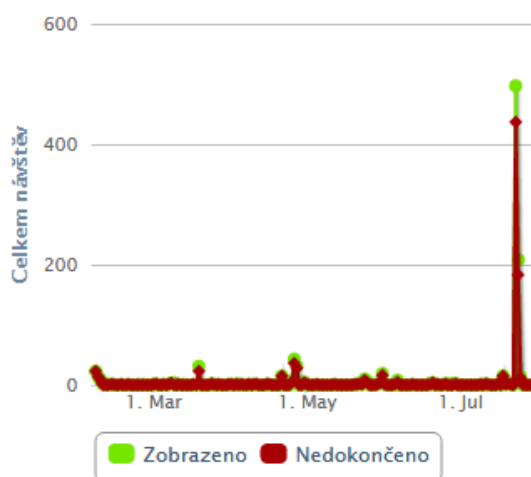
Odkaz zobrazilo celkem 1039 uživatelů. Návratnost dotazníku tak činí 13%. Dotazník vyplnilo celkem 142 respondentů. Dva dotazníky byly vyřazeny jako neplatné.

Obrázek č. 1 Návratnost dotazníku



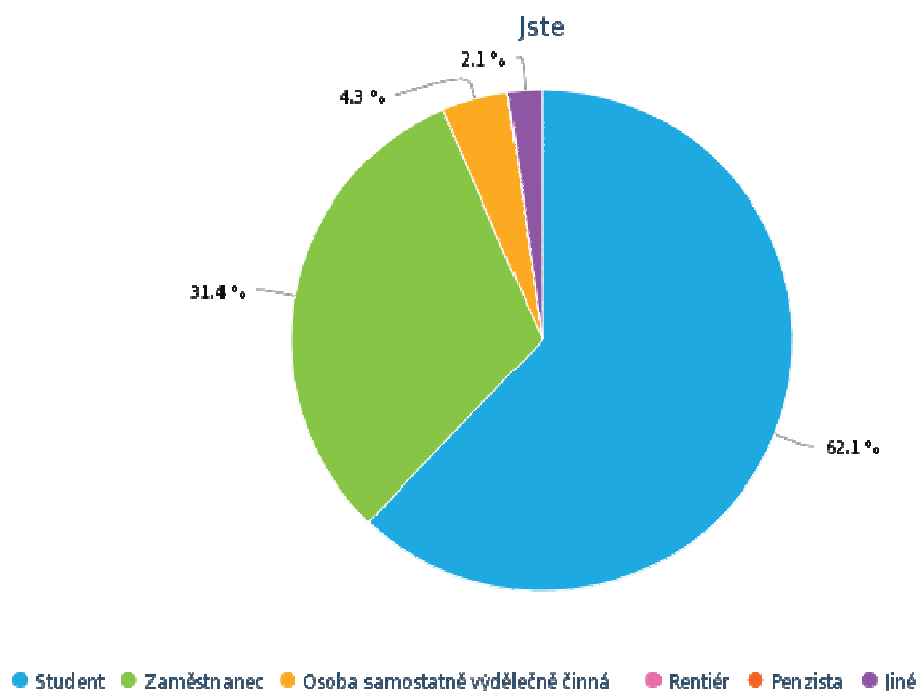
(Zdroj: vlastní výzkum)

Obrázek č.1: Počet návštěv



(Zdroj: vlastní výzkum)

Obrázek č. 3: Sociální status



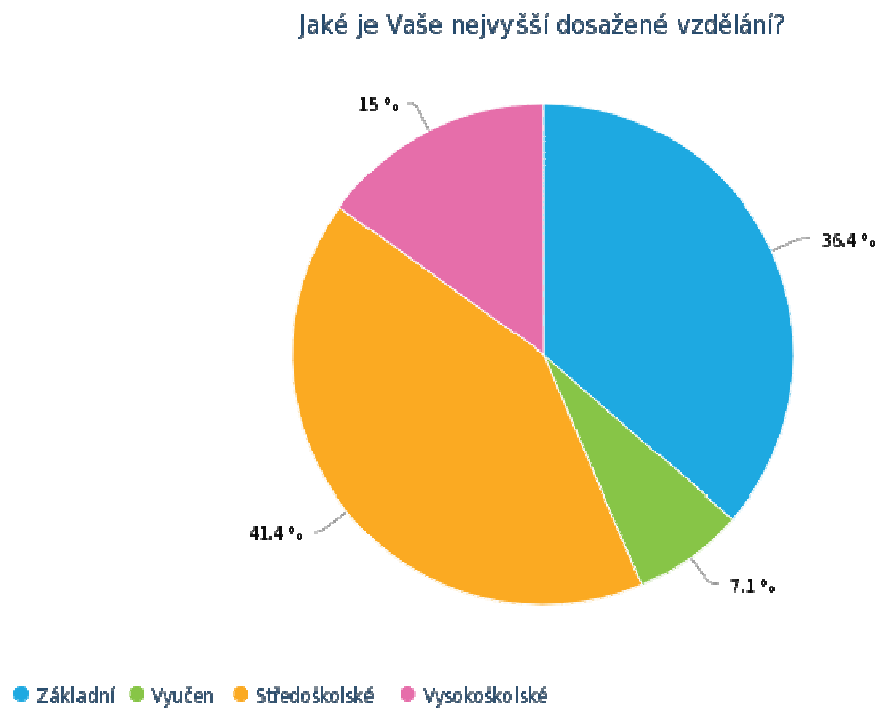
(Zdroj: vlastní výzkum)

Odpověď a) student zodpovědělo 87 respondentů (62,1%), odpověď b) zaměstnanec zvolilo 44 respondentů (31,4%), odpověď c) osob samostatně výdělečně činných se výzkumu účastnilo šest (4,3%), odpověď d) rentiér a e) penzista nezvolil žádný z respondentů a tři respondenti (2,1%) využili možnosti vepsat vlastní odpověď g) jiné. Konkrétně šlo o odpovědi „nezaměstnaný“, „úřad práce“ a „mateřská dovolená“.

Otázka č. 2 Kolik je Vám let?

Průměrný věk respondentů byl vypočítán pomocí aritmetického průměru, tedy 23 let. Četnost odpovědí se různí. Nejčastěji udávaný věk respondentů je 24, tato hodnota se objevila osmkrát.

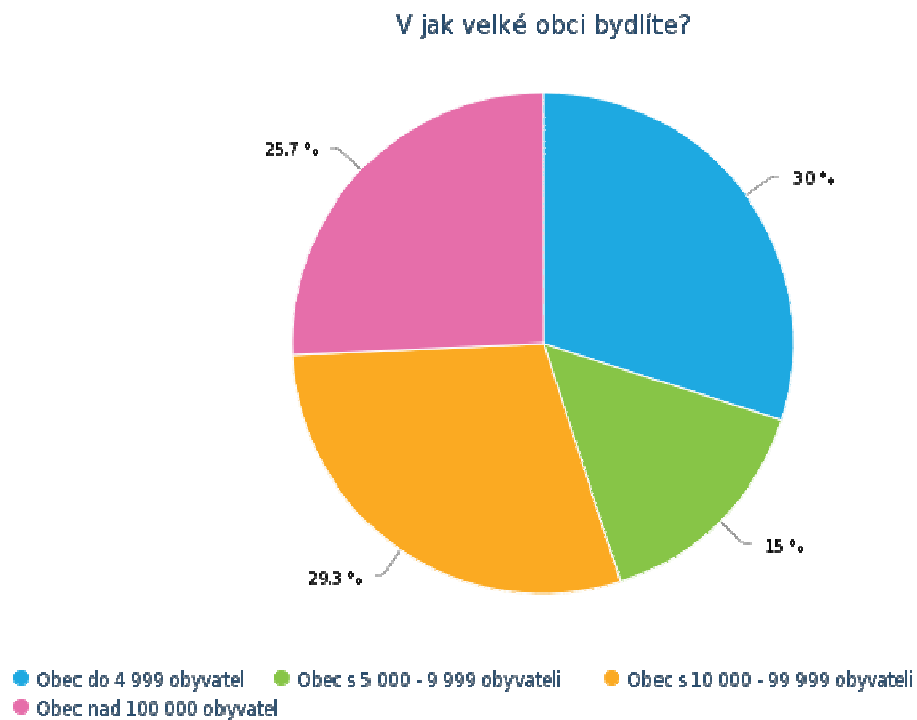
Obrázek č. 4 Dosažené vzdělání



(Zdroj: vlastní výzkum)

Odpověď a) základní zvolili 51 respondentů (36,4%), odpověď b) vyučen využilo 10 respondentů (7,1%), odpověď c) středoškolské 58 respondentů (41,4%) a d) vysokoškolské označilo 21 respondentů (15%). Největší zastoupení dosaženého základního vzdělání přikládám nízkému věku respondentů.

Obrázek č. 5 Velikost obce

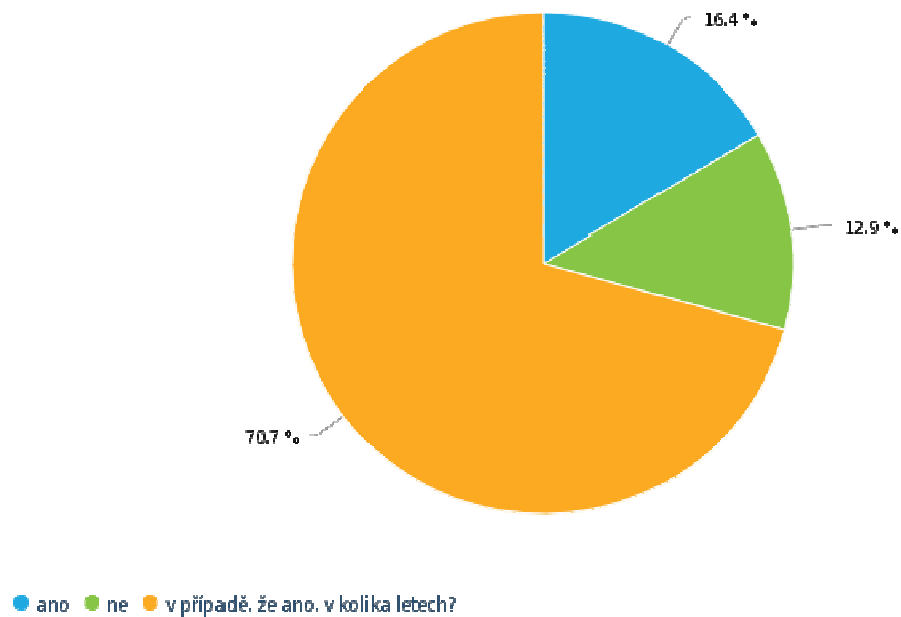


(Zdroj vlastní výzkum)

Odpověď a) obec do 4 999 obyvatel zvolilo 42 respondentů (30%), odpověď b) obec s 5 000 až 9 999 obyvateli zvolilo 21 respondenti (15%), odpověď b) obec s 10 000 až 99 999 obyvateli zvolilo 41 respondentů (29,3%) a d) nad 100 000 obyvatel 36 respondentů (25,7%).

Obrázek č. 6 Vnitřní coming out

Proběhl u vás vnitřní coming out (přijetí sebe sama jako osobu s menšinovou orientací)?

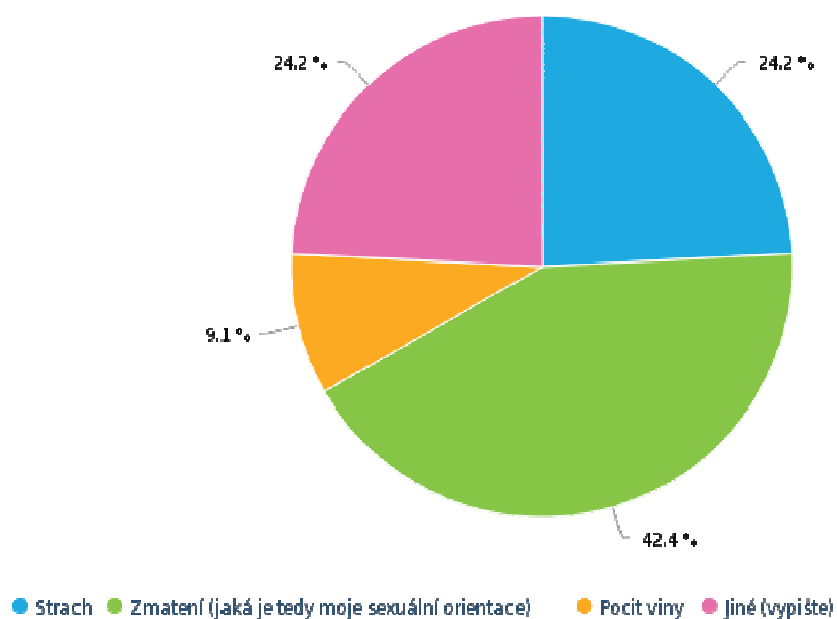


(Zdroj: vlastní výzkum)

87,1% všech respondentů popsalo, že vnitřní coming out uskutečnilo a došlo tím k smíření s odlišnou sexuální orientací. 16,4% respondentů, tedy 23 osob označilo odpověď a) ano, avšak neuvedli svůj věk. 18 respondentů (12,9%) sdělilo, že u nich vnitřní coming out (smíření se se svojí odlišnou sexuální orientací) neproběhl a 99 respondentů (70,7%) uvedlo i svůj věk. Průměrný věk respondentů, kteří uvedli i svůj věk, je při uskutečnění vnitřního coming out 15,6 let.

Obrázek č. 7 Důvody k neuskutečnění vnitřního coming out

V případě, že neproběhl, co je důvodem?



(Zdroj: vlastní výzkum)

Nejčastěji uváděným důvodem, proč coming out neproběhl, bylo zmatení ohledně sexuální orientace ve variantě odpovědi b) kterou zvolilo 14 respondentů (42,4%). Osm respondentů (24,2%) zvolilo variantu odpovědi a) strach. Tři respondenti (9,1%) pociťovali vinu ve variantě odpovědi c). Osm respondentů (24,2%) využilo možnost vepsat vlastní odpovědi, proč k vnitřnímu coming out nedošlo. Ve vlastních variantách odpovědí se tak objevují důvody trvajícího manželství se závazky nebo nebyla potřeba se svěřovat.

Obrázek č. 8 Vnější coming out

Proběhl u vás vnější coming out (svěřil jste se se svojí orientací okolí)?

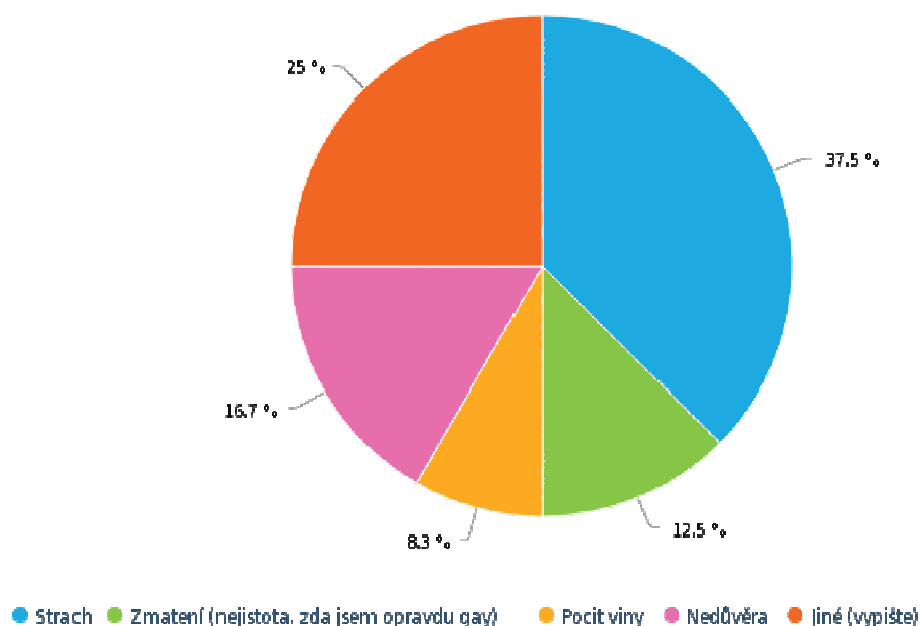


(Zdroj vlastní výzkum)

Variantu odpovědi a) ano, vnější coming out proběhl, označilo 21 respondentů (15%), kteří neuvedli svůj věk. 27 respondentů (19,3%) označilo variantu b) ne, to znamená, že se plně se svojí sexuální orientací svému okolí nesvěřili a 92 (65,7% respondentů zodpovědělo, že se svému okolí svěřili a vypsali i věk, kdy k vnějšímu coming out přistoupili. Ze získaných dat od respondentů, kteří údaje o věku vyplnili, byl vypočítán aritmetický průměr a bylo tak zjištěno, že průměrný věk respondentů pro vnější coming out je 18 let.

Obrázek č. 9 Důvody k neuskutečnění vnějšího coming out

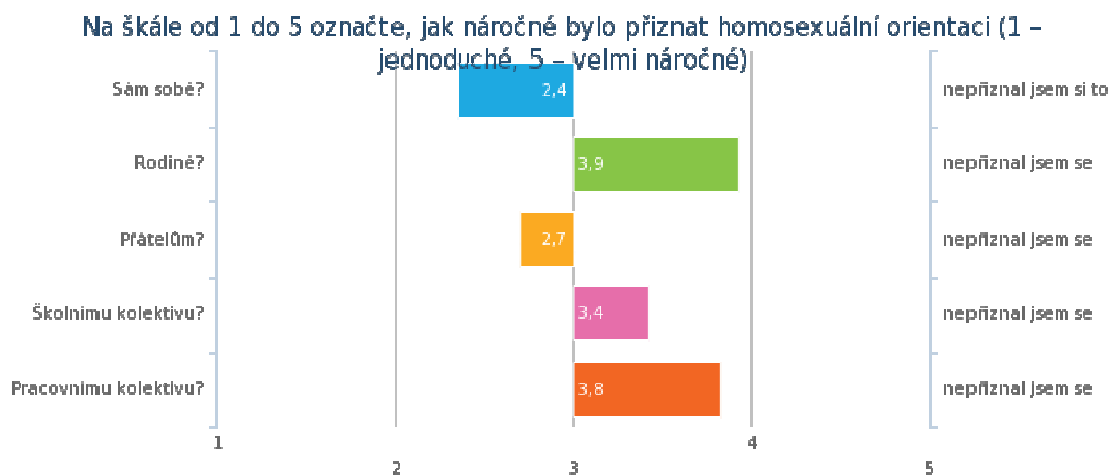
V případě, že jste se okolí nesvěřil, co je důvodem?



(Zdroj: vlastní výzkum)

Na tuto otázku odpovědělo 48 respondentů. 18 respondentů (37,5%) uvádí, že se okolí nesvěřili, protože měli strach. Variantu b) zmatení využilo šest respondentů (12,5%). Variantu c) pocit viny byla označena čtyřmi z respondentů (8,3%). Varianta d) nedůvěra byla označena osmi respondenty (16,7%). Dvanáct respondentů využilo možnosti varianty e) vepsat svojí vlastní odpověď: -neochota přijmout související sociální role; nevidím nejmenší důvod, proč bych tohle měl okolí nebo rodině zveřejňovat, jen těm, kterých se to týká; nemám potřebu své sexuální praktiky a postoje ventilovat navenek; všechno z výběru je pro mě těžké říct ostatním, kromě nejbližších přátel; strach, nejistota, nedůvěra, bojím se názoru okolí; nemam potrebu nekam prijit a hned lidem sdelovat ze jsem gay...ale zaroven to netajim; Rodina je Homofobní. Přátelé to přijali dobře.; je to osobní věc, kterou si zaslouží vědět jen nejbližší lidé; Strach a zmatení u pár lidí; Rodina. Má cenu k tomu něco dodávat?-.

Obrázek č. 10: Náročnost přiznání

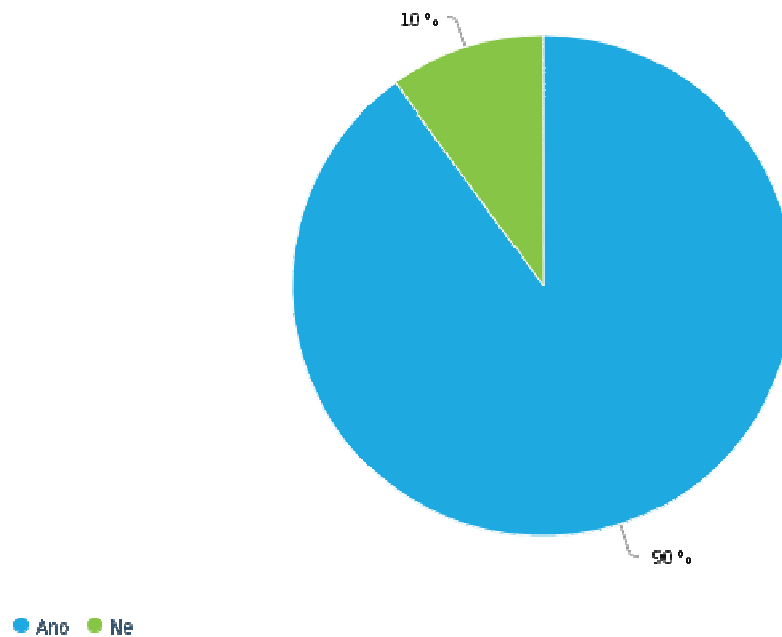


(Zdroj: Vlastní výzkum)

Z grafického znázornění je patrné, že nejobtížněji respondenti vnímají coming out ve vztahu k rodině. Přiznat homosexuální orientaci sám sobě naopak považují za nejsnadnější, přesto minimum respondentů označilo hraniční hodnotu 1 – bylo to jednoduché. Druhou nejobtížněji vnímanou oblastí je dle respondentů coming out ve vztahu k pracovnímu kolektivu a třetí nejobtížnější oblastí je coming out ve vztahu ke školnímu kolektivu. Coming out ve vztahu k přátelům je vnímán jako druhý nejsnadnější, po coming out vnitřním. Zde může dojít ke zkreslení, vzhledem k tomu, že se výzkumu účastnilo velké množství studentů, kteří ještě nemají pracovní zkušenosti.

Obrázek č. 11 Užití návykových látek

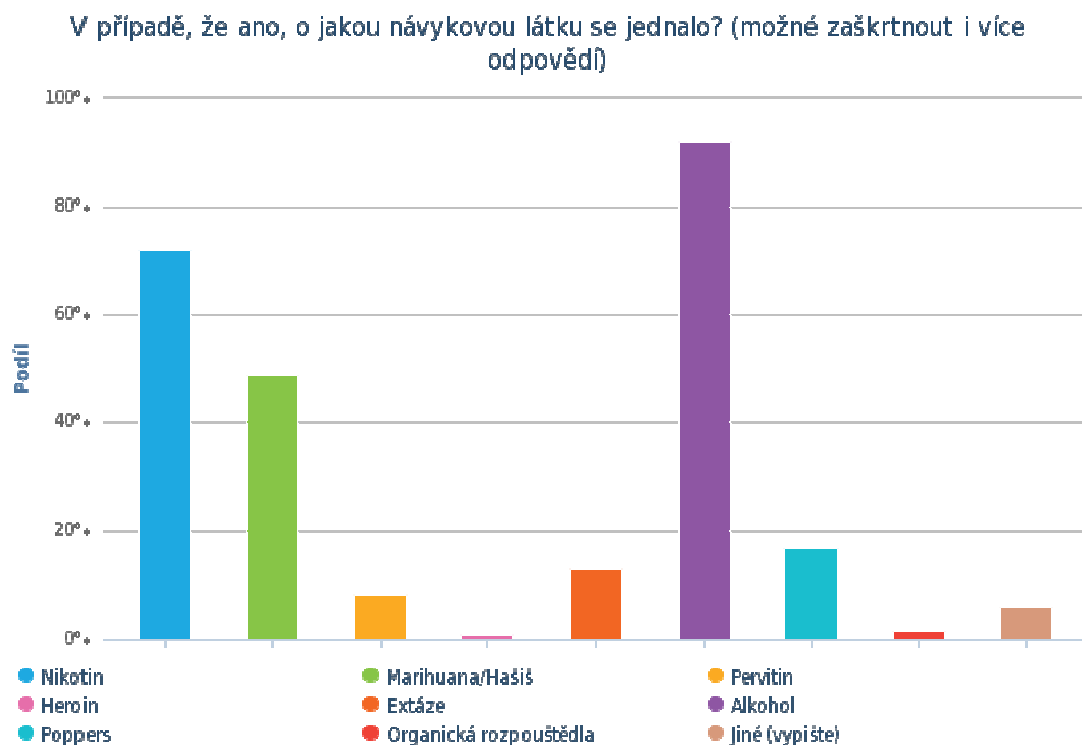
Užil jste někdy návykovou látku? (Za návykovou látku považován i nikotin, alkohol...)



(Zdroj: vlastní výzkum)

14 respondentů (10%) uvedlo variantu odpovědi b) ne, že nikdy žádnou návykovou látku nevyzkoušeli. 126 respondentů (90%) označilo variantu a) ano, tedy někdy nějakou návykovou látku užilo.

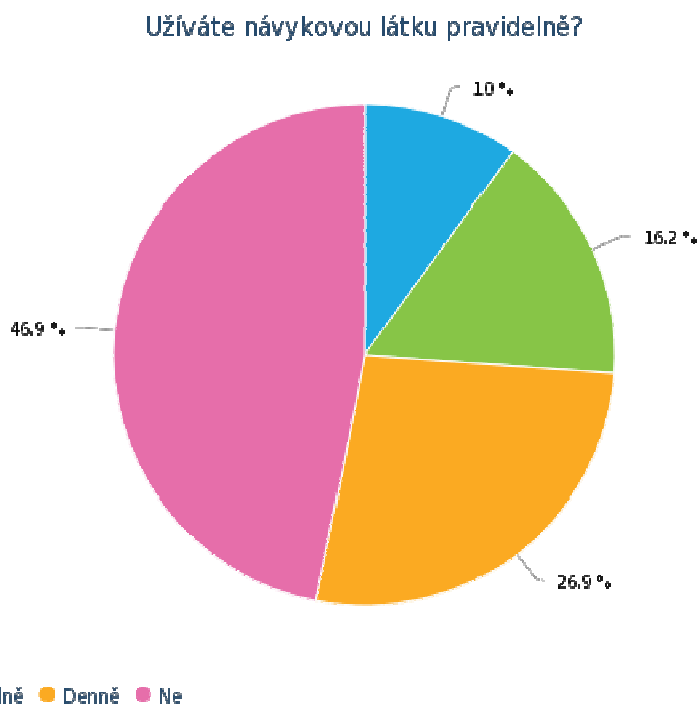
Obrázek č. 12 Druh užití návykové látky



(Zdroj: vlastní výzkum)

V drtivě většině byly označeny návykové látky jako nikotin a alkohol, které měli největší zastoupení. Následuje marihuana a čtvrtou nejužívanější návykovou látkou byla typická gay droga poppers. Někteří respondenti uvádějí zkušenosti s pervitinem a extází. Organická rozpouštědla byla označena dvěma respondenty a heroin jedním z respondentů. Ve vlastní variantě odpovědi se ve dvou případech objevil kokain, jedenkrát LSD a také kofein.

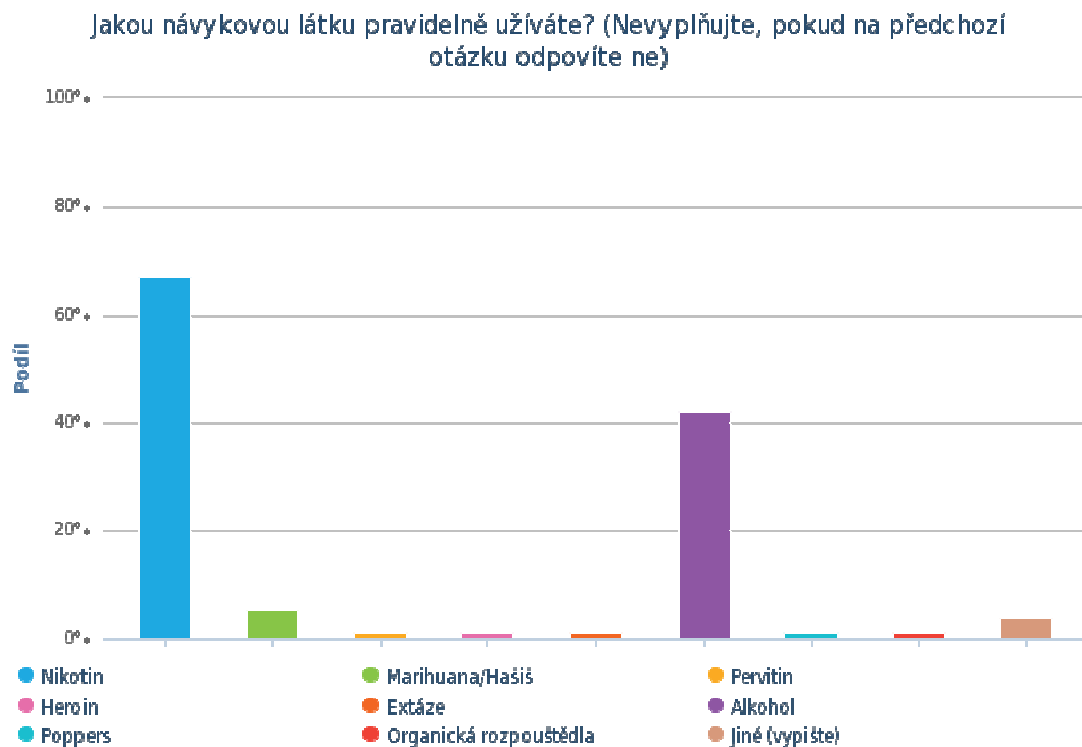
Obrázek č. 13 Pravidelné užívání návykových látek



(Zdroj vlastní výzkum)

130 respondentů, kteří měli zkušenost s užitím návykové látky, pokračovali ve vyplňování dotazníku. 21 respondentů ze 130 dotázaných (16,2%), odpovědělo, že návykovou látku užívá týdně. 35 respondentů (26,9%) užívá denně, 13 respondentů (10%) užívá návykovou látku měsíčně. 61 respondentů (46,9%) zde sdělilo, že pravidelně návykovou látku neužívá.

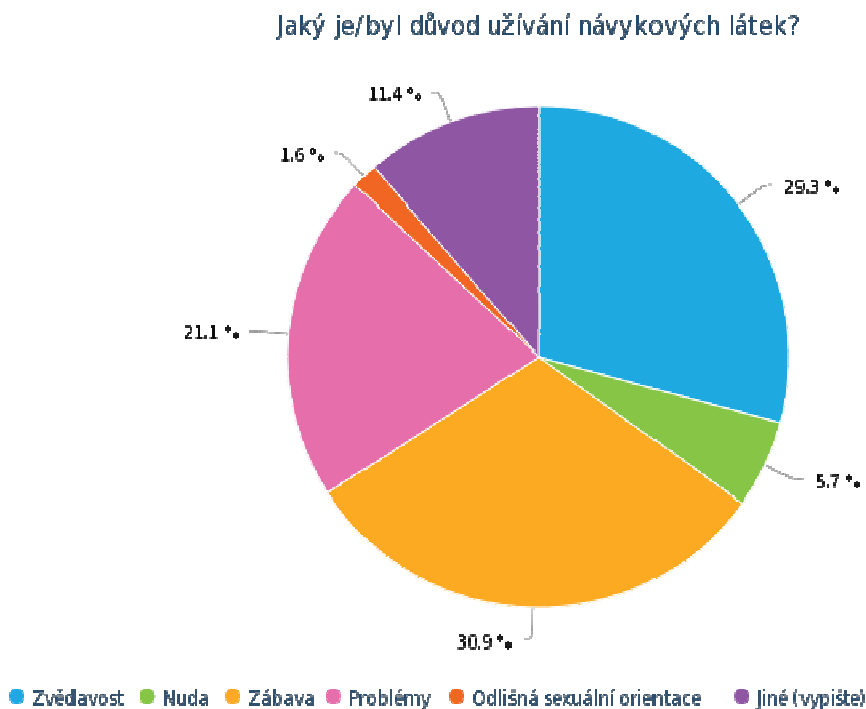
Obrázek č. 14 Druh pravidelně užívané návykové látky



(Zdroj: vlastní výzkum)

Na tuto otázku odpovídalo kladně 95 respondentů. 51 respondentů (67,1%) denně užívá nikotin, 32 respondentů (42,1%) užívá pravidelně alkohol. Čtyři respondenti pravidelně užívají marihuanu. Jeden respondent pravidelně užívá pervitin, jeden heroin, jeden organická rozpouštědla, jeden extázi a jeden užívá poppers.

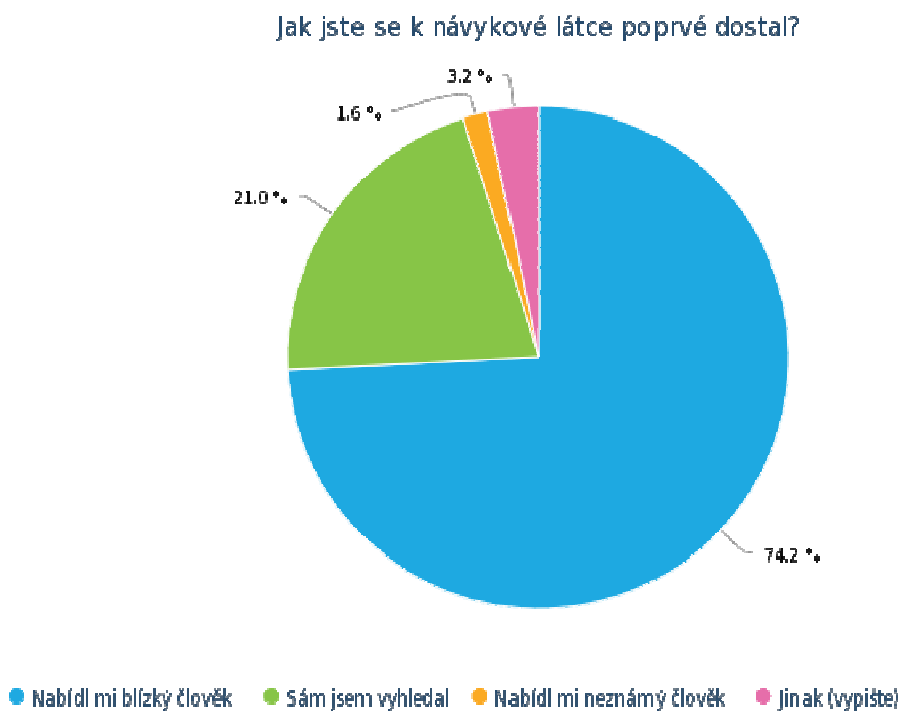
Obrázek č. 15 Důvody k užívání návykových látek



(Zdroj: vlastní výzkum)

Tuto otázku zodpovědělo 123 respondentů. 36 respondentů (29,3%) odpovědělo, variantu odpovědi a) tedy zvědavost. 38 (30,9%) označilo variantu c) tedy zábavu. Sedm respondentů se nudilo a označilo variantu odpovědi c). 26 respondentů (21,1%) označilo za důvod k užívání návykových látek problémy ve variantě d). Dva respondenti označili, že důvodem k užívání návykových látek byla odlišná sexuální orientace. 14 respondentů využilo možnosti vepsat vlastní variantu odpovědi: Společenský kontext / pití alkoholu k některým situacím patří; alkohol- uvolnění; Nevybavuju si; Příležitostně; stres; poznání – duchovní; částečně zvědavost, zábava a částečně problémy...často mi to pomáhá na nervy a tak; Jen jsem to zkusil a víc už fakt ne!; problémy, Odlišná sex. Orientace; Vše dohromady; Zapadnutí do kolektivu-.

Obrázek č. 16 Distribuce návykových látek



(Zdroj: vlastní výzkum)

Tuto otázku zodpovědělo celkem 124 respondentů. 92 z nich (74,2%) se k návykové látce dostalo přes nabídku od známého člověka. 26 respondentů (21%) si návykovou látku obstaralo samo a dva respondenti využili nabídky od neznámého člověka ve variantě odpovědi c). Čtyři respondenti využili možnost vepsat vlastní odpovědi: v práci; chtěl jsem zjistit, o co se jedná, aby tomu už nikdy pak nemusel propadnout; Touha po lepších výkonech; parta.

Tabulka č. 1 Reakce rodiny, přátel, školního a pracovního kolektivu po realizaci coming out

	Pozitivní reakce	Negativní reakce
Rodina	Překvapení Pochopení Povzbuzení	Zklamání Nadávky Lhostejnost Znechucení Zklamání Chování rodiny se zhoršilo Narážky Strach, že nebude mít máma vnoučata Pláč
Přátelé	Radost Radost	Překvapení – nevěřili mi Strach – někteří se se mnou přestali vídat Narážky Strach Šikana Zmatek (neznalost)
Školní kolektiv	Překvapení Radost	Nesnášenlivost Šikana Šikanovanie Znechucení a šikana Výsměch Strach, že je budu obtěžovat ve společných šatnách Posměšky Výsměch
Pracovní kolektiv	-	-

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Vlastní vepsané reakce respondentů po realizaci coming out rodině, vrstevníkům, školnímu a pracovnímu kolektivu, které zkoumala otázka č. 9 v kategorii „jiné reakce“. Reakce lze rozdělit na pozitivní a negativní. V rámci pozitivních reakcí okolí se respondenti setkávali s povzbuzením, poplácáním po zádech i s radostí okolí ohledně coming out. Převládají negativní reakce okolí, se kterými se respondenti po realizaci coming out setkali. Reakce zahrnují: posměšky, nadávky, výsměch, nárážky, šikana zejména ze strany školního kolektivu. Šikana ze strany školního kolektivu uvádí čtyři respondenti. U školního kolektivu se respondenti setkali také s tím, že měl kolektiv obavu z obtěžování a převlékání ve společných šatnách. Respondenti dále uvádí, že se

setkali se zklamáním rodiny, obavou rodiny o vlastní vnoučata, se znechucením, překvapením a nedůvěrou, že jsou skutečně homosexuálně orientovaní. Respondenti se dále setkávali se zklamáním okolí, znechucením okolí, ztrátou kontaktů a zhoršeným chováním vůči vlastní osobě.

Výzkumu se účastnilo celkem 142 respondentů. Návratnost dotazníku byla 13%. Dva dotazníky byly označeny jako neplatné, vzhledem k problematice coming out. Ze 140 respondentů 31,4% procent pracuje, 62,1% studuje, 4,3% jsou samostatně výdělečně činné osoby. Respondenti jsou také v evidenci úřadu práce, jsou nezaměstnaní nebo na mateřské dovolené. Návratnost dotazníku je popsána obrázkem č. 1 a 2, údaje o sociálním statusu popisuje obrázek č. 3. Průměrný věk respondentů je 23 let, největší četnost dosahoval věk 24 let. 41,4% uvedlo dosažené středoškolské vzdělání, v 15% dosáhli respondenti vysokoškolské vzdělání, základní vzdělání dosáhlo 36,4% respondentů a výuční list získalo 7,1%. Vzdělání popisuje obrázek kruhového grafu č. 4.

29,3% dotazovaných bydlí v městě s 10 000-99 999 obyvateli; 25,7% v městě nad 100 000 obyvatel. 30% respondentů žije v obci do 4 999 obyvatel a 15% v obci s 5 000 až 9 999 obyvateli. Velikost obce popisuje obrázek č. 5.

Celkem 122 respondentů označilo, že u nich proběhl vnitřní coming out, tedy smíření se s odlišnou orientací. 18 respondentů uvedlo, že se s odlišnou orientací zcela neshmířilo. Průměrný věk respondentů při uskutečnění vnitřního coming out je 15,7 let. Respondenti, kteří se zcela s odlišnou sexuální orientací nevyrovnali, uvádí jako nejčastější důvod zmatení ohledně odlišné sexuální orientace. Tato varianta odpovědi v otázce č. 6 byla označena 14 respondenty, kteří se sexuální orientaci zcela nevyrovnali. Osm respondentů uvádí, že měli strach, tři respondenti prožívají pocity viny ohledně odlišné sexuální orientace.

113 respondentů uvedlo, že u nich proběhl vnější coming a svěřili se s odlišnou sexuální orientací okolí. 27 respondentů svůj coming out neuskutečnilo, nebo ho neuskutečnilo zcela. Průměrný věk respondentů při uskutečnění vnějšího coming je 18,1 let. Nejčastějším důvodem, proč se respondenti okolí s odlišnou sexuální orientací neshvěřili, byl strach, následuje zmatení ohledně sexuální orientace a nedůvěra v okolí, včetně pocitů viny. Respondenti ve variantách vlastních odpovědí uvádějí, že nejsou ochotni přijmout související sociální role; nevidí důvod, proč by měli okolí nebo rodině zveřejňovat sexuální orientaci, jen těm, kterých se to týká; nebo nemají potřebu své sexuální praktiky a postoje ventilovat navenek. Jiní popisují obavy z reakcí okolí, mají

homofobní rodinu, dále popisují, že svěřit se se sexuální orientací je pro ně kromě nejbližších přátel obtížné. Vnější coming out a důvody pro jeho neuskutečnění popisuje obrázek č. 7 a 8.

Nejobtížněji respondenti vnímají coming out ve vztahu k rodině. Přiznat homosexuální orientaci sám sobě naopak považují za nejsnadnější, přesto jen minimum respondentů označilo hraniční hodnotu 1 – bylo to jednoduché. Druhou nejobtížněji vnímanou oblastí je dle respondentů coming out ve vztahu k pracovnímu kolektivu a třetí nejobtížnější oblastí je coming out ve vztahu ke školnímu kolektivu. Coming out ve vztahu k přátelům je vnímán jako druhý nejsnadnější, po coming out vnitřním. Náročnost coming out ve vztahu k sobě, rodině, školnímu a pracovnímu kolektivu popisuje obrázek č. 10 uvedený výše v této kapitole.

126 (90%) respondentů uvádí zkušenost s užitím návykové látky. 14 respondentů uvedlo, že zkušenost s návykovou látkou nikdy neměli a dotazník již dál nevyplňovali. Nejčastěji respondenti užívali alkohol, nikotin a marihuanu. Objevila se i zkušenost s poppers, pervitinem, extází, LSD, heroinem, organickými rozpouštědly a kokainem. Výsledky ohledně užití návykové látky popisuje kruhový graf na obrázku č. 11. Druhy užití látky popisuje panelový graf na obrázku č. 12, uvedený výše v této kapitole.

Abych předešla velkému zkreslení dat a výsledky nenaznačovaly, že každý člověk odlišné orientace užívá návykové látky, dotazovala jsem se respondentů na pravidelné užívání návykových látek v otázce č. 13 popsané kruhovým grafem na obrázku č. 14. Pravidelné užívání návykových látek sděluje 69 respondentů. Pravidelně užívají nikotin a alkohol. V odpovědích se objevuje i pravidelné užívání marihuany, pervitinu, heroinu, rozpouštědel, či poppers. Důvodem užívání návykových látek byla podle respondentů zábava, následuje zvědavost, problémy a nuda. Dalšími důvody jsou podle vepsaných odpovědí respondentů společenský kontext - pití alkoholu k některým situacím patří, duchovní poznání, uvolnění nebo stres. Respondenti také uvádí, že se chtěli začlenit do party. Respondenti se k návykové látce ze 74,2% dostali přes známého člověka, 21% respondentů si návykovou látku obstaralo samo. Respondenti také výslovně vepsali, že se k návykové látce dostali v práci a jeden chtěl zjistit, o co se jedná, aby tomu už nikdy pak nemusel propadnout. Ve vlastní variantě odpovědi se také jako důvod objevuje touha po zvýšení výkonu. Dva respondenti využili nabídky neznámého člověka.

Testování H1: Ve velkém městě člověk realizuje coming out více osob, než na malém městě

Níže uvedená tabulka četností popisuje vztah mezi velikostí města a realizací coming out. K hypotéze a jejímu testování, jsem využila data z otázky č. 4. *V jak velké obci bydlíte?* a z otázky č. 7. *Proběhl u Vás vnější coming out? (Svěřil jste se s odlišnou orientací okolí?)*. Ve velkém městě byl počet realizovaných coming out na základě pozorovaných četností 62. V malém městě bylo pozorováno 16 neuskutečněných coming out. V malém městě bylo uskutečněno 51 coming out a 27 neuskutečněných. Následně jsem vypočítala relativní četnosti uskutečněných a neuskutečněných coming out ve velkém městě a relativní četnosti uskutečněných a neuskutečněných coming out v malém městě. Posléze jsem přistoupila k testování pomocí chí-testu. Dosažená hladina významnosti u H1 byla $p=0,679$, která není menší než stanovená hladina významnosti $p = 0,05$. Nelze tvrdit, že by velikost města statisticky významně ovlivňovala realizaci coming out.

Zamítnutí H1: Ve velkém městě člověk realizuje více osob, než na malém městě

Tabulka č. 2: Tabulka četností k testování hypotézy H1

Město	Vnější coming out		
	Uskutečněný	Neuskutečněný	Celkem
Velké	62	16	78
Malé	51	11	62
Celkem	113	27	140
			100%

(Zdroj: vlastní výzkum)

Testování H2: Coming out realizuje více osob se středním a vyšším vzděláním, než s nižším

Níže uvedená tabulka č. 3 popisuje vztah mezi vzděláním a realizací coming out. K testování hypotézy jsem využila data z otázky č.3. *Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?* a z otázky č. 7. *Proběhl u vás vnější coming out? (Svěřil jste se se svojí orientací okolí?)*. Jedinců s vysokým vzděláním uskutečnilo coming out 63. S vysokým vzděláním jich 12 coming out neuskutečnilo. S nízkým vzděláním uskutečnilo coming out 50 respondentů a 15 jich coming out neuskutečnilo. Následně jsem vypočítala relativní četnosti pro vysoké vzdělání a počet uskutečněných a neuskutečněných coming out. Relativní četnosti jsem vypočítala i pro nízké vzdělání a počet uskutečněných a neuskutečněných coming out. Posléze jsem data otestovala chí-testem. Dosažená hladina významnosti je $p=0,289$. Dosažená hladina významnosti není menší než 0,05 a tak tedy H2 zamítám. Obdobně nelze tvrdit, že existuje statisticky významný vztah mezi vzděláním a realizací coming out.

Zamítnutí H2: Coming out realizuje více osob se středním a vyšším vzděláním, než s nižším

Tabulka č. 3: Tabulka četností k testování hypotézy H2

Vzdělání	Vnější coming out		
	Uskutečněný	Neuskutečněný	Celkem
Vysoké	63	12	75
Nízké	50	15	65
Celkem	113	27	140
			100%

(Zdroj: vlastní výzkum)

Testování H3: Jedinci, jejichž rodina nepřijala jejich odlišnou sexuální orientaci užívají návykové látky pravidelněji, než ti, jejichž rodina odlišnou sexuální orientaci přijala

Tabulka č. 4 popisuje vztah mezi přijetím homosexuála rodinou a pravidelným užíváním návykových látek. K testování jsem použila data z otázky č. 9. *Objevily se u vaší rodiny následující reakce?* Konkrétně z podotázky „přijetí rodinou“ a jejich výsledků je patrné, kolik respondentů bylo rodinou přijato s jejich homosexuální orientací. Z otázky č. 13. *Užíváte návykovou látku pravidelně?*, jsem zjistila počet respondentů, kteří pravidelně užívají návykové látky. Následně jsem v kontingenční tabulce popsala jednotlivé četnosti, tedy kolik rodinou přijatých homosexuálů užívá pravidelně návykové látky a kolik ne, a dále počty respondentů, kteří nejsou přijati rodinou a ne/užívají návykové látky. Z pozorovaných a relativních četností v kontingenční tabulce jsem přistoupila k samotnému Chí-testu a dosáhla tak pro danou hypotézu hladiny významnosti $p=0,453$. Dosažená hladina významnosti u formulované pracovní hypotézy H3 není menší než stanovená hladina významnosti $p=0,05$. H3 zamítám, protože nebyl prokázán statisticky významný vztah mezi přijetím odlišné orientace rodinou a užíváním návykových látek.

Zamítnutí H3: Jedinci, jejichž rodina nepřijala jejich coming out užívají návykové látky pravidelněji, než ti, jejichž rodina coming out přijala

Tabulka č.4: Tabulka četnosti k testování hypotézy H3

Rodinou	Pravidelné užívání návykových látek		
	Užívají	Neužívají	Celkem
Přijatí	44	33	77
Nepřijatí	32	31	63
Celkem	76	64	140
			100%

(Zdroj: vlastní výzkum)

H4: Jedinci, kteří nejsou přijímáni kolektivem vrstevníků, užívají návykové látky pravidelněji, než ti, kteří kolektivem vrstevníků přijímání jsou

Tabulka č. 5 popisuje vztah mezi přijetím kolektivem vrstevníků a pravidelným užíváním návykových látek. K testování jsem využila otázku č. 9. *Objevily se u kolektivu vrstevníků následující reakce?* Konkrétně z podotázky „*přijetí kolektivem vrstevníků*“ a jejich výsledků je patrné, kolik respondentů bylo kolektivem vrstevníků přijato s jejich homosexuální orientací. Užívání návykových látek zjišťuje otázka č. 13. *Jakou návykovou látku pravidelně užíváte?* Dosažená hladina významnosti je $p=0,809$. Dosažená hladina významnosti není menší než 0,05 a tedy H4 zamítám. Přijetí kolektivem vrstevníků nemá vliv na užívání návykových látek.

Zamítnutí H4: Jedinci, kteří nejsou přijímání kolektivem vrstevníků užívají návykové látky pravidelněji, než ti, kteří kolektivem vrstevníků přijímání jsou

Tabulka č. 5: Tabulka četností k testování hypotézy H4

Přáteli	Pravidelné užívání návykových látek		
	Užívá	Neužívá	Celkem
Přijatí	63	43	106
Nepřijatí	21	13	34
Celkem	84	56	140
			100%

(Zdroj: vlastní výzkum)

H5: Jedinci, kteří nejsou přijímáni kolektivem pracovníků užívají návykové látky pravidelněji, než ti, kteří kolektivem pracovníků přijímání jsou

K testování jsem využila otázku č. 9. *Objevily se u pracovního kolektivu následující reakce?* Konkrétně z podotázky „*přijetí pracovním kolektivem*“ a jejich výsledků je patrné, kolik respondentů bylo v práci přijato s jejich homosexuální orientací. Užívání návykových látek zjišťuje otázka č. 13. *Jakou návykovou látku pravidelně užíváte?* Dosažená hladina významnosti pro tuto hypotézu je $p = 0,649$; a není menší než 0,05; tedy lze H5 zamítnout. Nebyl prokázán statisticky významný vztah mezi přijetím kolektivem pracovníků a užíváním návykových látek.

Zamítnutí H5: Jedinci, kteří nejsou přijímání kolektivem pracovníků užívají návykové látky pravidelněji, než ti, kteří kolektivem pracovníků přijímání jsou

Tabulka č. 6: Tabulka četností k testování hypotézy H5

Pracovním kolektivem	Pravidelné užívání návykových látek		
	Užívá	Neužívá	Celkem
Přijatí	31	21	52
Nepřijatí	49	39	88
Celkem	80	60	140
			100%

(Zdroj: vlastní výzkum)

H6: Jedinci, kteří subjektivně hodnotí coming out jako náročný, užívají návykové látky pravidelněji, než ti, kteří jej hodnotí jako nenáročný

Za snadný coming out, budu považovat odpovědi na otázku č. 10. *Na škále od 1 do 5 označte, jak náročné bylo přiznat homosexuální orientaci v podkategorii „sám sobě“* ve variantě a) a b). Užívání návykových látek zjišťuje otázka č. 13. *Jakou návykovou látku pravidelně užíváte?* Dosažená hladina významnosti $p=0,859$ není menší než 0,05 a tudíž lze H6 zamítnout. Nebyl prokázán statisticky významný vztah mezi subjektivní náročností coming out a užíváním návykových látek.

Zamítnutí H6: Jedinci, kteří subjektivně hodnotí coming out jako náročný, užívají návykové látky pravidelněji, než ti, kteří ho hodnotí jako nenáročný

Tabulka č. 7: Tabulka četností k testování hypotézy H6

Náročnost přiznání	Pravidelné užívání návykových látek		
	Užívá	Neužívá	Celkem
Jednoduché	44	38	82
Náročné	32	26	58
Celkem	76	64	140
			100%

(Zdroj: vlastní výzkum)

Shora uvedená Tabulka č. 7, popisující četnosti dat k testování hypotézy č. 6, nepopisuje přímo vztah, mezi subjektivní náročností realizace coming out a pravidelným užíváním návykových látek přímo v období coming out. Výsledky na daném vzorku respondentů ukazují, že subjektivní náročnost coming nemá vliv na užívání návykových látek a respondenti, kteří subjektivně hodnotí coming out jako náročný, neužívají návykové látky pravidelněji, než ti, kteří jej hodnotí jako nenáročný.

5 Diskuze

Výsledky se zaměřovaly na vyhodnocení 16 otázek dotazníku, který byl přepsán do formy webového odkazu. Výsledky v podobě grafů z programu Survio popisují vzdělání respondentů, jejich věk, velikost města ve kterém žijí a jejich sociální status. Výsledky se dále zaměřují na vyhodnocení náročnosti procesu coming out ve vztahu k sobě a ve vztahu k rodině, školnímu a pracovnímu kolektivu, které jsou zpracovány v podobě tabulky, uvedené v příloze č. 3 diplomové práce. Výsledky v panelových a kruhových grafech popisují, zda respondenti vyzkoušeli návykovou látku, zda ji pravidelně užívají a jak se k návykové látce dostali.

Data přepsaná z odpovědí respondentů, vztahující se k šesti hypotézám, byla testována chí-testem v Excelu za účelem ověření korelace. Předpokládala jsem, že ve velkém městě, které poskytuje více anonymity, vzhledem k velkému počtu obyvatel, bude coming out realizovat více osob. Výsledky tento předpoklad nepotvrzují. Nelze tvrdit, že by velikost města statisticky ovlivňovala realizaci coming out. Štěrbová, Rašková et al., (2016) ve své publikaci uvádí, že nejliberálnější postoje vůči homosexuálům mají mladí lidé z velkých měst nad 100 tisíc obyvatel s minimálně středokoškolským vzděláním.

Obdobně jsem předpokládala, že bude větší počet osob se středním a vyšším vzděláním, kteří realizovali coming out, oproti těm, kteří mají vzdělání základní či vyučení. Vztah mezi dosaženým vzděláním a procesem coming out byl formulován v hypotéze H2. Na základě testu dat, která byla čerpána z odpovědí na otázky č. 3 a 7, nedošlo k potvrzení stanovené hypotézy. Nelze tvrdit, že existuje statisticky významný vztah mezi vzděláním a realizací coming out.

Výsledky na základě testování hypotéz ukazují, že vliv na užívání návykových látek nemá ani nepřijetí odlišné sexuální orientace homosexuála rodinou. Vztah mezi přijetím odlišné sexuální orientace rodinou byl formulován v hypotéze H3. Na základě testu dat, která byla čerpána z odpovědí respondentů na otázky č. 9. a č. 13, které popisují přijetí odlišné orientace rodinou a pravidelné užívání návykových látek, bylo přistoupeno k zamítnutí stanovené hypotézy.

Přijetí přátel ve vztahu k užívání návykových látek není statisticky podstatné, statistické významnosti nedosahuje ani přijetí pracovním kolektivem. Vztah mezi přijetím či nepřijetím odlišné sexuální orientace přáteli a užíváním návykových látek, byl formulován ve stanovené hypotéze H4. K datům, která byla popsána kontingenční

tabulkou, a jejich testování se vztahovalo odpovědi respondentů na otázky č. 9 - v kategorii přijetí vrstevníky a otázky č. 13 o pravidelném užívání návykových látek. Došlo k zamítnutí stanovené hypotézy. Jedinci, kteří nejsou přijatí přáteli, tedy neužívají návykové látky pravidelněji.

Vztah mezi přijetím či nepřijetím odlišné sexuální orientace pracovním kolektivem a užíváním návykových látek byl formulován v hypotéze H5, ke které se vztahovala data z odpovědí na otázky č. 9 v podkategorii o přijetí pracovním kolektivem a č. 13 o pravidelném užívání návykových látek. Došlo k zamítnutí stanovené hypotézy. Respondenti, kteří nejsou přijímaní pracovním kolektivem, neužívají návykové látky pravidelněji. Zde však můžeme předpokládat velké zkreslení dat vzhledem k tomu, že mnoho respondentů účastných výzkumu je v adolescentním věku, bez stálého zaměstnání. Jejich zamítavé odpovědi o realizaci coming out pracovnímu kolektivu spíše vypovídají o tom, že zatím stále zaměstnání, kde by mohli coming out realizovat nemají.

Subjektivní náročnost coming out ve vztahu k užívání návykových látek byla zformulována v hypotéze H6. K zamítnutí stanovené hypotézy došlo na základě testování dat, která byla čerpána z odpovědí respondentů na otázky č. 10 a č. 13, které se svým charakterem zaměřovaly na náročnost coming out ve vztahu k sobě a pravidelné užívání návykových látek. Respondenti, kteří subjektivně hodnotí coming out jako náročný, neužívají návykové látky pravidelněji, než ti, kteří ho hodnotí jako nenáročný.

Výsledky testování této hypotézy neposkytují popis, zda jedinci užívali návykové látky přímo během procesu coming out. Zde dochází ke zkreslení. Spíše popisuje, vnímání náročnosti coming out respondentů ve vztahu k sobě a to, zda pravidelně užívají návykové látky. Na to, zda byla náročnost coming out – přiznání si odlišné sexuální orientace a její deklarace okolí, zároveň příčinou užívání návykových látek, zkoumá otázka č. 15 o tom, jaký měl nebo má respondent důvod k užívání návykových látek. 26 respondentů (21,1%) na ni odpovědělo, že důvodem k užívání návykových látek byly nebo jsou problémy, objevuje se i vlastní varianta odpovědi: stres. Pouze dva z respondentů zvolili možnou variantu odpovědi, že důvodem k užívání návykových látek by byla odlišná sexuální orientace.

Otázku užití návykových látek řeší i otázka č. 11, popsaná kruhovým grafem na obrázku č. 12, který je uvedený v kapitole Výsledky. Otázka č. 11 nebyla využita z důvodu prevence zkreslení na vzorku homosexuálně orientovaných jedinců. Tedy aby

jako všichni homosexuálové nebyli po jednorázové nebo netrvající zkušenosti s návykovou látkou považováni za pravidelné uživatele návykových látek. Jednorázovou zkušenost nebo netrvající zkušenost s užitím návykové látky popisuje 90% všech respondentů. Výsledky mého výzkumu na vzorku 140 respondentů ukazují na problematičnost oblasti coming out rodině. Na škále v otázce č. 10 skóruje coming out rodičům jako vůbec nejobtížnější.

Pokud jsou mladí LGBT lidé vyloučeni ze své rodiny, je riziko sociálního vyloučení vedoucí k dalším rizikovým faktorům zejména k drogové závislosti a problémům depresivního okruhu velmi vysoké (Beňová, 2007). I Janošová (2000) sdílí názor, že se častěji než u většinové společnosti u této menšiny objevuje nadužívání alkoholu, nikotinismus a toxikomanie.

Beňová (2009) si taktéž uvědomuje, že odmítnutí vrstevníky či rodinou při procesu coming out vede k velkým škodám. Na základě výsledků v daném souboru však nelze tvrdit, že existuje statisticky významný vztah mezi přijetím odlišné sexuální orientace rodinou a pravidelností užívání návykových látek. Na daném vzorku se nepotvrdila ani hypotéza, že jedinci, kteří nejsou přijímání školním kolektivem, užívají návykové látky pravidelněji. Statisticky významnější vztah nelze pozorovat ani v pracovním kolektivu. Tedy homosexuálové, kteří nejsou přijatí kolektivem pracovníků, pravidelněji neužívají návykové látky.

Škrabský (2008) uvádí, že vnitřní coming out, nebo-li přiznání sexuální orientaci sám sobě, je nejtěžším úkolem v coming outu. Výsledky mého výzkumu se na základě odpovědí respondentů liší s daným tvrzením. Coming out ve vztahu sám k sobě sice není vnímán jako zcela bezproblémový, avšak vnější coming out je ve skupině účastněných respondentů vnímán problematičtěji.

Délka a intenzita coming out je určována tím, jak orientaci akceptují nejbližší lidé, zpravidla rodiče (Weiss et al., 2010). Homosexuálové, kteří měli problém svěřit se se svojí orientací okolí, zejména pak rodičům uvádějí jako nejčastější důvod strach. Coming out ve vztahu k přátelům je svojí náročností někde na pomezí. Statistické výsledky a jednotlivé odpovědi respondentů může ovlivňovat fakt, že ne u všech přátel mají respondenti takovou důvěru, aby se mohli s odlišnou orientací svěřit. 12,1% respondentů hodnotilo náročnost coming out k přátelům jako snadný 21,2% jako spíše snadný. Pozitivní přijetí homosexuálové orientace rodinou a přáteli je však podle Machové (2009) nejzásadnějším protektivním faktorem před negativními jevy, jako je užívání návykových látek.

Výsledky otázky č. 9, ukazují reakce rodiny, přátel, školního a pracovního kolektivu, s kterými se homosexuálové při uskutečňování coming out setkávali. Reakce byly čerpány z modelu reakce rodičů na coming out dítěte podle Smítkové a Kuruće (2002). Rodiče prochází stádií šoku, odmítnutí, hněvu, obviňování a přijetí. Respondenti se u rodiny setkávali nejčastěji s reakcí šoku a posléze s přijetím, někteří s nepřijetím.

Vlastní vepsané reakce respondentů po realizaci coming out rodině, vrstevníkům, školnímu a pracovnímu kolektivu, které zkoumala otázka č. 9 v kategorii „jiné reakce“, lze rozdělit na pozitivní a negativní. V rámci pozitivních reakcí okolí se respondenti setkávali s povzbuzením i s radostí okolí ohledně coming out. Převládají negativní reakce okolí, se kterými se respondenti po realizaci coming out setkali. Reakce zahrnují: posměšky, nadávky, výsměch, narážky, šikana zejména ze strany školního kolektivu. Šikanu ze strany školního kolektivu uvádí čtyři respondenti. U školního kolektivu se respondenti setkali také s tím, že měl kolektiv obavu z obtěžování a převlékání ve společných šatnách. Respondenti dále uvádí, že se setkali se zklamáním rodiny, obavou rodiny o vlastní vnoučata, se znechucením, překvapením a nedůvěrou, že jsou skutečně homosexuálně orientovaní. Respondenti se dále setkávali se zklamáním okolí, znechucením okolí, ztrátou kontaktů a zhoršeným chováním vůči vlastní osobě.

Nejčastěji uváděných období, kdy coming out začíná, je prý období puberty (Weiss et al., 2010). Výsledky na vzorku 140 respondentů ukazují, že průměrný věk respondentů při uskutečnění coming out je 15,6 let. Při uskutečnění vnějšího coming out byl průměrný věk respondentů 18 let. Hodnoty se však liší i s realizovaným předvýzkumem v rámci studentské vědecké odborné činnosti, kdy byl u vzorku dvaceti respondentů průměrný věk 19 let při uskutečnění vnitřního coming out a 21 let při uskutečnění vnějšího coming out.

Ve své práci jsem přistoupila k přepsání dotazníku do podoby webového odkazu jednak za účelem zajištění většího množství responzí, tak i za účelem poskytnutí větší anonymity respondentům. Dotazník měl poměrně nízkou návratnost, která činila 13%. Vzniká otázka, zda to bylo způsobené samotnou strukturou dotazníku, která mohla připadat respondentům náročná na soustředění, objevily se tam tabulkové dotazy či škály. Průměrný čas vyplňování dotazníku se různil od minut po hodiny. Nízká návratnost mohla být způsobena příliš podrobným charakterem jednotlivých otázek. U respondentů, kteří poskytli zpětnou vazbu k vyplněnému dotazníku, byla zjištěna obava

z charakteru otázek o procesu coming out, které působily na respondenty intimně a zvlášť, zejména v případě dotazování na souvislost mezi coming out a užíváním návykových látek. Obavy u respondentů snižovalo prohlášení, že se data budou využita pouze ke zpracování diplomové práce.

Poskytnutá míra anonymity ve virtuálním prostředí internetu znemožňuje výzkumníkovi ověřit si identitu či zadané odpovědi. Není tím myšleno konkrétní jméno respondenta. Internetové prostředí s sebou vždy nese riziko, protože nevíme, který uživatel je na druhé straně, ale většina dotazníků a tím je myšleno i zobrazení webového odkazu s dotazníkem byla distribuována technikou snowball přes známé jedince, tudíž by mělo být nepatřičné vyplnění odkazu a riziko zkreslení co nejmenší.

Dotazník jsem v programu Survio pomocí dostupných funkcí editovala do 16 otázek. Editace dotazníku v programu umožnila pokládat otázky, na nichž šla označit jedna i více odpovědí, vloženy zde byly i dotazy formou matice. U některých otázek byla využita možnost zobrazení nápovědy pro snadnější orientaci respondentů. Dotazník je přesto dle zpětné vazby některých respondentů k vyplnění obtížný. Vyžaduje trpělivost i soustředění. Otázky působí osobně, o to více, jsou-li dotazy ohledně coming out dávány do souvislosti s dotazy na užívání návykových látek.

Možnost vepsat vlastní odpověď u otevřených otázek částečně snížila riziko zkreslení pro velké zobecnění odpovědí. U otázky číslo 12, zaměřující se na druh užití návykové látky se tak objevil kokain, LSD, kofein. Výsledky nepopisují chování homosexuální populace, vztahují se pouze na daný vzorek respondentů. Disman (2000) však uvádí, že větší vzorek, nutně neposkytuje pravdivější obraz o chování vybrané populace.

6 Závěr

Tato práce se zabývala procesem coming out a užíváním návykových látek. Práce má dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část vznikla s využitím literatury, uvedené v seznamu literatury této práce. Teoretická část obsahuje kapitoly a podkapitoly, které se zabývají homosexualitou, procesem coming out a užíváním návykových látek.

Praktická část se vztahuje k samotnému výzkumu. Ke zkoumání byla využita strategie kvantitativního výzkumu, realizovaného metodou dotazování a technikou dotazníku. Dotazník byl přepsán do podoby internetového odkazu pomocí webového rozhraní Survio. Odkaz s dotazníkem byl distribuován prostřednictvím sociálních sítí a komunitních webů pro homosexuály.

Cílem práce bylo otestovat vztah mezi coming out a užíváním návykových látek. Cíle se podařilo naplnit po otestování získaných dat chí testem. Byla položena výzkumná otázka, zda existuje vztah mezi coming out a užíváním návykových látek, na niž se podařilo odpovědět. Nebyl prokázán žádný významný vztah mezi coming out a užíváním návykových látek, který byl formulován pomocí šesti hypotéz.

Pro vzorek respondentů bylo nejnáročnější přiznat homosexuální orientaci rodině. Přiznání rodině doprovází zejména strach. V rámci pozitivních reakcí okolí se respondenti setkávali s povzbuzením i s radostí okolí ohledně realizovaného coming out. Převládají však negativní reakce okolí, jako posměšky, nadávky, výsměch, narážky, a šikana zejména ze strany školního kolektivu. Respondenti čelili zklamání rodiny, obavou rodiny o vlastní vnoučata, se znechucením, překvapením a nedůvěrou, že jsou skutečně homosexuálně orientovaní. Respondenti se dále setkávali se zklamáním okolí, znechucením okolí, ztrátou kontaktů a zhoršeným chováním vůči vlastní osobě.

Nebyla prokázána statistická významnost mezi velikostí města a realizací coming out. Nelze tedy tvrdit, že ve velkém městě realizuje coming out více osob. Obdobně nelze potvrdit vztah mezi dosaženým vzděláním a realizací coming out. Přestože 90% respondentů uvádí zkušenost s užitím návykové látky, nebyla prokázána žádná statisticky významná souvislost mezi coming out a užíváním návykových látek.

Jedinci, jejichž rodina nepřijala jejich coming out, neužívají návykové látky pravidelněji. Přijetí vrstevníky a přijetí pracovním kolektivem také nemá vliv na užívání návykových látek. Subjektivní náročnost coming nemá vliv na užívání návykových

látek a respondenti, kteří subjektivně hodnotí coming out jako náročný, neužívají návykové látky pravidelněji, než ti, kteří ho hodnotí jako snadný. Pravidelně je respondenty užíván zejména nikotin a alkohol. V menší míře marihuana, pervitin, extáze, poppers.

Práce může sloužit jako informační materiál o procesu coming out a užívání návykových látek. V praxi sociálního pracovníka mohou být využity informace o specifikách LGBT minority. Povědomí sociálních pracovníků o těchto specifikách, jako je proces coming out, je zásadní v případě, že klient pracovníkovi svou odlišnou sexuální orientaci sám svěří. Odlišná sexuální orientace nemusí souviset s problémem, pro který se na nás klient obrací, přesto je vhodné, aby sociální pracovník uměl s coming out svého klienta citlivě a vhodně pracovat.

7 Seznam literatury

BEŇOVÁ, K., 2007. *Analýza situace lesbické, gay, bisexuální a transgender menšiny v ČR*. Praha: Úřad vlády ČR. 72 s. ISBN 978-80-87041-33-8.

BOSWELL, J., 2015. *Christianity, social tolerance, and homosexuality: gay people in western Europe from the beginning of the Christian era to the fourteenth century*. Thirty-fifth anniversary edition. London: The University of Chicago Press. 424 p. ISBN 9780226345222.

BRANDELL, Jerrold R., c2011. *Theory & practice in clinical social work*. 2nd ed. Los Angeles: SAGE. pp 587-592. ISBN 1412981387.

BRZEK, A., PONDĚLÍČKOVÁ-MAŠLOVÁ, J.1992. *Třetí pohlaví?* Praha: Scientia Medica. 128 s. ISBN 80-85526-03-4.

CIPRO, M., 2015. *Psychoanalytické koučování: vliv nevědomé motivace na jednání koučovaného*. Praha: Grada. s. 188. ISBN 978-80-247-5350-8.

CLINARD, M., MEIER F., c2008. *Sociology of deviant behavior*. 13th ed. Belmont, CA: Thomson/Wadsworth. p. 429. ISBN 978-0-495-09335-0.

DISMAN, M., 2000. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. 3. vyd. Praha: Karolinum. 374 s. ISBN 978-80-246-0139-7.

DUŠEK, K., VEČEŘOVÁ-PROCHÁZKOVÁ, A., 2015. *Diagnostika a terapie duševních poruch*. 2., přepracované vydání. Praha: Grada. 648 s. ISBN 978-80-247-4826-9.

DYNES, W., 1990. *Encyklopedia of homosexuality*. Gerand Pub. 754 p. ISBN 13: 978-1-138-94646-0.

FANEL, J., 2000. *Gay historie*. Praha: Dauphin. 527 s. ISBN 80-7272-010-4.

FIFKOVÁ, H., WEISS, P., PROCHÁZKA, I., JAROLÍM, L., VESELÝ, J., WEISS, V., *Transsexualita: diagnostika a léčba*. 2002. Praha: Grada, 166 s. ISBN 8024703335.

FISCHER, S., ŠKODA, J., 2014. *Sociální patologie: závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada. 232 s. ISBN 978-80-247-5046-0.

GITTERMAN, A., LOWN, R., 2014. *Handbook of social work practice with vulnerable and resilient populations*. Third edition. Chichester, England: Columbia University Press, pp 318 – 340. ISBN 978-0-231-53701-8.

HOSÁK, L., HRDLIČKA, M., LIBIGER J., 2015. *Psychiatrie a pedopsychiatrie*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, s. 321 – 322. ISBN 978-80-246-2998-8.

HUNTER, S., c2007. *Coming out and disclosures: LGBT persons across the life span*. New York: Haworth Press. pp 41-49. ISBN 978-0-7890-2689-7.

JANDOUREK, J., 2008. *Průvodce sociologií*. Praha: Grada. 208 s. ISBN 978-80-247-2397-6.

JANDOUREK, J., 2012. *Slovník sociologických pojmů: 610 hesel*. Praha: Grada. 264 s. ISBN 978-80-247-3679-2.

JANOŠOVÁ, P., 2000. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. Praha: Karolinum. 213 s. ISBN 80-7184-945-5.

JAROŠOVÁ E., NOSKIEVIČOVÁ D., 2015. Pokročilejší metody statistické regulace procesu. Praha: Grada. s. 30. ISBN: 978-80-247-5884-8.

JOSEPH, S., 2005. *Social work practice and men who have sex with men*. Thousand Oaks, Calif.: SAGE Publications. pp 16–185. ISBN 0-7619-3351-4.

KALINA, K. et al., 2015. *Klinická adiktologie*. Praha: Grada. s. 40-42. ISBN 978-80-247-9792-2.

KHIDAYER, E., 2011. *Arabský svět - jiná planeta?* Praha: Mladá fronta. 248 s. ISBN 978-80-204-2495-2.

KOPECKÁ, I., 2011. *Psychologie: učebnice pro obor sociální činnost*. Praha: Grada. 259 s. ISBN 978-80-247-3875-8.

KUTÁLKOVÁ, P., 2014. *Sexuální násilí. Proč se nikdo neptá?*. Praha: In IUSTITIA. s. 175–180. ISBN 978-80-260-5793-2.

Working therapeutically with LGBTI clients: a practice wisdom resource National, 2014. [online]. LGBTI Health Alliance, [cit 19-11-2016]. Dostupné z: <http://www.lgbtihealth.org.au/sites/default/files/practice-wisdom-guide-online.pdf>

LEA, T., DE WIT, J., REYNOLDS, R., 2014. *Minority Stress in Lesbian, Gay, and Bisexual Young Adults in Australia: Associations with Psychological Distress, Suicidality, and Substance Use*. *Archives of Sexual Behavior* [online]. 43(8), 1571-1578 [cit. 2016-09-13]. DOI: 10.1007/s10508-014-0266-6. ISSN 0004-0002. Dostupné z: <http://link.springer.com/10.1007/s10508-014-0266-6>

MALLON, G., 2008. *Social work practice with lesbian, gay, bisexual, and transgender people*. 2nd ed. New York: Haworth Press. pp 340 – 360. ISBN 0203870824.

MIOVSKÝ, M., 2008. *Konopí a konopné drogy: adiktologické kompendium*. Praha: Grada, 544 s. ISBN 978-80-247-0865-2.

MIOVSKÝ, M., 2006. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. 1.vyd. Praha: Grada. s. 135. ISBN 80-247-1362-4.

MRAVČÍK, V. et al., 2016. *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2015* [Annual report on Drug Situation 2015 – Czech Republic] MRAVČÍK, V. (Ed.). Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN: 978-80-7440-156-5.

NEPUŠTIL, P., PANČOCHA K., (a kol.). 2012. *Užívání drog ve skupinách s obtížným přístupem k drogovým službám. Situace v ČR: analýza informačních zdrojů.* 89 s. ISBN 978-80-7440-072-8.

NEŠPOR, K., 2012. *Homosexuálové: více stresu a drog.* Psychologie dnes. roč. 18, č. 2. s. 64. ISSN: 1212-9607.

NEŠPOR, K., CSÉMY L., 1996. *Léčba a prevence závislostí: příručka pro praxi.* Praha: Psychiatrické centrum. s. 15. ISBN 80-85121-52-2.

ONDRISOVÁ, S., (a kol.). 2002. *Neviditelná menšina.* Bratislava: Nadace občan a demokracia. s. 62-63. ISBN 80-968528-5.

OREL, M., 2012. *Psychopatologie.* Praha: Grada. s. 231 – 232. ISBN 978-80-247-3737-9.

OREL M., OBEREIGNERŮ R., MENTEL A., 2016. *Vybrané aspekty sebepojetí dětí a adolescentů.* Univerzita Palackého v Olomouci. s. 34-37. ISBN 978-80-244-4991-3.

PASTOR, Z., 2007. *Sexualita ženy.* Praha: Grada. s. 147-149.. ISBN 978-80-247-1989-4.

PREISS, M., KUČEROVÁ H. 2006. *Neuropsychologie v psychiatrii.* Praha: Grada. s. 173-174. ISBN 80-247-1460-4.

PROCHÁZKA, I., 2002. *Coming out: průvodce obdobím nejistoty, kdy kluci a holky hledají sami sebe.* Brno: STUD. 35 s. ISBN 80-238-8850-1.

PŘIKRYLOVÁ, L., SLEZÁKOVÁ, L., 2014. *Ošetřovatelství pro střední zdravotnické školy.* 2., dopl. vyd. Praha: Grada. 256 s. ISBN 978-80-247-4342-4.

Reakcie rodičov na coming out LGBT dieťaťa, 2002. [online] Psychologická podpora pre LGBT ľudí, [cit. 2017-05-05]. Dostupné z:

http://www.homofobia.sk/uploaded/PP_B2_ReakcieR_14_72dpi.pdf

SEGAL, B., c1986. *Perspectives on drug use in the United States*. New York: Haworth Press. 124 p. ISBN 0866565868.

SHELTON, M., c2011. *Gay men and substance abuse: a basic guide for addicts and those who care for them*. Center City, Minn.: Hazelden. ISBN 9781592858897.

SMETÁČKOVÁ, I., BRAUN, R., 2009. *Homofobie v žákovských kolektivech: homofobní obtěžování a šikana na základních a středních školách – jak se projevuje a jak se proti ní bránit*. Praha: Úřad vlády ČR. 54 s. ISBN 978-80-7440-016-2.

SOBOTKOVÁ, V., 2014. *Rizikové a antisociální chování v adolescenci*. Praha: Grada. s. 85-90. ISBN 978-80-247-4042-3.

ŠKRABSKÝ, T., 2008. *Coming out: Sprievodca obdobím neistoty pre chlapcov a dievčatá*. Združenie informačných a poradenských centier mladých v SR. 24 s. ISBN: 978- 80-969932-9-1

ŠTĚRBOVÁ, D. RAŠKOVÁ M., (a kol.) 2016. *Specifika komunikace ve vztahu k sexualitě: Pomáhající profese ve vztahu k sexualitě, včetně osob s mentálním postižením*. 2. vyd. Univerzita Palackého v Olomouci. 157 s. ISBN 978-80-244-5026-1.

URBAN, L., 2011. *Sociologie trochu jinak*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada. 272 s. ISBN 978-80-247-3562-7.

Analýza situace lesbické, gay, bisexuální a transgender menšiny v ČR, 2007. [online] Úřad vlády České republiky. [cit. 2017-07-03]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rlp/vybory/sexualni-mensiny/ANALYZA_final.pdf

WALKER, I., 2013. *Výzkumné metody a statistika*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3920-5.

WEISS, P., 2005. *Sexuální zneužívání dětí*. Praha: Grada. s. 127-128. ISBN 80-247-0929-5.

WEISS, P., (a kol.). 2010. *Sexuologie*. Praha: Grada. 724 s. ISBN 978-80-247-2492-8.

ZASTROW, Ch., 2015. *Introduction to Social Work and Social Welfare*. Canada: Cengage Learning. pp 215 – 250. ISBN 978-1-305-65834-9.

8 Seznam příloh a obrázků

Příloha č. 1 – Dotazník s názvem Coming out a užívání návykových látek

Příloha č. 2 – Průvodní dopis k dotazníku

Obrázek č. 1: návratnost dotazníku (Zdroj: vlastní výzkum/panel survio) s. 34

Obrázek č. 2: návštěvnost (Zdroj: vlastní výzkum/panel survio) s. 34

Obrázek č. 3: Sociální status (Zdroj: vlastní výzkum/panel survio) s. 35

Obrázek č. 4: Dosažené vzdělání (Zdroj: vlastní výzkum/panel survio) s. 36

Obrázek č. 5: Velikost obce (Zdroj: vlastní výzkum/panel survio) s. 37

Obrázek č. 6: Vnitřní coming out (Zdroj: vlastní výzkum/panel survio) s. 38

Obrázek č. 7: Důvody k neuskutečnění vnitřního coming out (Zdroj: vlastní výzkum/panel survio) s.39

Obrázek č. 8: Vnější coming out (Zdroj vlastní výzkum/panel survio) s. 40

Obrázek č. 9: Důvody k neuskutečnění vnějšího coming out (Zdroj: vlastní výzkum/panel survio) s. 41

Obrázek č. 10: Náročnost přiznání (Zdroj: Vlastní výzkum/panel survio) s. 42

Obrázek č. 11: Užití návykové látky (Zdroj: vlastní výzkum/panel survio) s. 43

Obrázek č. 12: Druh užití návykové látky (Zdroj: vlastní výzkum/panel survio) s. 44

Obrázek č. 13: Pravidelné užívání návykových látek (Zdroj:vlastní výzkum/panel survio) s. 45

Obrázek č. 14: Druh pravidelně užívané návykové látky (Zdroj:vlastní výzkum/panel survio) s. 46

Obrázek č. 15: Důvody k užívání návykových látek (Zdroj:vlastní výzkum/panel survio)	s. 47
Obrázek č. 16: Distribuce návykových látek (Zdroj: vlastní výzkum/panel survio)	s. 48
Tabulka č. 1: Reakce rodiny, přátel, školního a pracovního kolektivu po realizaci coming out	s. 49
Tabulka č. 2: Tabulka četností k testování hypotézy H1	s.52
Tabulka č. 3: Tabulka četností k testování hypotézy H2	s. 53
Tabulka č. 4: Tabulka četností k testování hypotézy H3	s. 54
Tabulka č. 5: Tabulka četností k testování hypotézy H4	s. 55
Tabulka č. 6 Tabulka četností k testování hypotézy H5	s. 56
Tabulka č. 7 Tabulka četností k testování hypotézy H6	s. 57

Příloha č. 1 – Dotazník s názvem Coming out a užívání návykových látek

1. Jste

- a) **Žák/Student**
- b) **Zaměstnanec**
- c) **Nezaměstnaný**
- d) **OSVČ**
- e) **Důchodce**
- f) **Jiné**

2. Kolik je vám let?

Vypište:

3. Nejvyšší dosažené vzdělání

- a) **základní**
- b) **vyučen**
- c) **střední s maturitou**
- d) **VŠ**

4. V jak velké obci bydlíte?

- a) **Obec do 5 000 obyvatel**
- b) **Obec s 5 000 -9 999 obyvateli**
- c) **Obec s 10-49 999 obyvateli**
- d) **Obec s 50 000-99 999 obyvatel**
- e) **Obec nad 100 000 obyvatel**

5. Proběhl u vás vnitřní coming out (přijetí sebe sama jako osobu s menšinovou orientací)?

- a) **Ano**
(A v kolika letech? *Vypište:*)
- b) **Ne**

6. V případě, že neproběhl, co je důvodem?

- a) **Strach**
- b) **Zmatení (jaká je tedy moje sexuální orientace)**
- c) **Pocit viny**
- d) **Jiné (Vypište.....)**

7. Proběhl u vás vnější coming out (svěřil jste se se svojí orientací okolí)?

- a) **Ano**
(A v kolika letech? *Vypište:*)
- b) **Ne**

8. V případě, že jste se okolí nesvěřil, co je důvodem?

- a) **Strach**
- b) **Zmatení (nejistota, zda jsem opravdu gay)**
- c) **Pocit viny**
- d) **Nedůvěra**
- e) **Jiné (Vypište.....)**

9. Jak na Váš coming out reagoval/a (Vyznačte možnost, která nejlépe odpovídá Vaší zkušenosti)

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Jinak (Vypište)	Coming out neproběhl
Rodina							
Přátelé							
Školní kolektiv							
Pracovní kolektiv							

10. Na škále od 1 do 5 označte, jak náročné bylo přiznat homosexuální orientaci (1 – jednoduché, 5 – velmi náročné)

Sám sobě?	1 2 3 4 5	Nepřiznal jsem si to
Rodině?	1 2 3 4 5	Nepřiznal jsem se
Přátelům?	1 2 3 4 5	Nepřiznal jsem se
Školnímu kolektivu?	1 2 3 4 5	Nepřiznal jsem se
Pracovnímu kolektivu?	1 2 3 4 5	Nepřiznal jsem se

11. Užil jste někdy návykovou látku? (Za návykovou látku považován i nikotin, alkohol...)

a) Ano

b) Ne (*dotazník končí, již prosím nic nevyplňujte*)

12. V případě, že ano, o jakou návykovou látku se jednalo? (možné zaškrtnout i více odpovědí)

- a) Nikotín
- b) Marihuana/Hašiš
- c) Pervitin
- d) Heroin
- e) Extáze
- f) Alkohol
- g) Poppers
- h) Organická rozpouštědla (ředidla atp..)
- i) Jiné (*Vypište.....*)

13. Užíváte návykovou látku pravidelně?

- a) měsíčně
- b) týdně
- c) denně
- d) ne

14. Jakou návykovou látku pravidelně užíváte? (*Nevyplňujte, pokud na předchozí otázku odpovíte ne*)

- a) Nikotín
- b) Marihuana/Hašiš
- c) Pervitin
- d) Heroin
- e) Extáze
- f) Alkohol
- g) Poppers
- h) Organická rozpouštědla (ředidla atp..)
- i) Jiné (*Vypište.....*)

15. Jaký je/byl důvod užívání návykových látek?

- a) Zvědavost
- b) Nuda
- c) Zábava
- d) Problémy
- e) Odlišná sexuální orientace
- f) Jiné (*Vypište:.....*)

16. Jak jste se k návykové látce poprvé dostal?

- a) Nabídl mi blízký člověk
- b) Sám jsem vyhledal
- c) Nabídl mi neznámý člověk
- d) Jinak (*Vypište.....*)

Příloha č. 2 – Průvodní dopis k dotazníku

Dobrý den,

obracím se na Vás jako studentka návazného magisterského studia rehabilitační psychosociální péče na zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích s prosbou o spolupráci na výzkumu týkajícího se procesu coming out.

Prosím Vás o šíření následujícího odkazu s dotazníkem mezi gay komunitu, zároveň prosím o vyplnění dotazníku, jehož vyplnění Vám zabere pár minut.

Moc byste mi vyplněním pomohli. Mohu přislíbit výsledky výzkumu, až je zpracuji do podoby diplomové práce.

Předem mockrát děkuji za spolupráci

Odkaz: <http://www.survio.com/survey/d/S8U9V2B4A9A4F5F2P>

S pozdravem

Bc. Barbora Dědičová

Příloha č. 3 – Výsledky otázky č. 9

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ank	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ano	ano	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ano	ne	ano	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ano	ano	ano	ano	ne	ano
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	není škola
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ano	ano	ano	Ne	Ne	jj
Přátelé	ano	ano	ano	Ne	Ne	jj
Školní kolektiv	ano	ano	ano	Ne	Ne	jj
Pracovní kolektiv	ano	ano	ano	Ne	Ne	jj

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	nr	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

Hněv Obviňování Šok Popření Přijetí Objevily se jiné reakce

Rodina	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne

			Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	áno	Áno	Áno	Áno	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Áno	Ne	Áno	Áno	Ne	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Áno	Áno	Ne	Ne

			Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne

			Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne

			Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne

			Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

			Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne

			Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne

			Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ano	ne	ano	ano	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ano	ne	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ano	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ano	ne	ne

			Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ano	ano	ano	ano	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ano	ne	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ano	ano	ano	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ano	ne	ne

Hněv Obviňování Šok Popření Přijetí Objevily se jiné reakce

Rodina	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Překvapení
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Překvapení, nevěřili mi to
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ano	ano	ano	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ano	ano	ano	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ano	ano	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ano	ano	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ano	ne	ano	nesnášenlivost
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ano	ne	ano	ne	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ano	nic
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	nic
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	nic
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	nic

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ano	ano	ano	ano	ne	ne
Přátelé	ano	ano	ano	ano	ne	ne
Školní kolektiv	ano	ano	ano	ano	ne	ano
Pracovní kolektiv	ano	ano	ano	ano	ne	ano

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ano	ne	ne	ano	zklamání
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ani ne
Školní kolektiv	ne	ano	ne	ano	ne	očekávali to
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ano	ne	ne	ano	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ano	ano	ne	ano	ano	ne
Pracovní kolektiv	ano	ano	ano	ne	ano	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ano	ano	ano	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ano	ano	ano	ano	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ano	ano	ano	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ano	ano	ano	ne	ano	ano
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ano
Školní kolektiv	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ano	ano	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ano	ano	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ano	ne	ne	ano
Pracovní kolektiv	ne	ne	ano	ne	ano	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Školní kolektiv	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Sikana
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	nene
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ano	ne	ano	ano
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ano
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ano
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ano	Ne	Ano	Ne	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Áno	Áno	Áno	Áno	Ne	Nadávky
Přátelé	Ne	Ne	Áno	Ne	Áno	Ne
Školní kolektiv	Ne	Áno	Áno	Áno	Ne	Šikávanie
Pracovní kolektiv	Nepracujem	Nepracujem	Nepracujem	Nepracujem	Nepracujem	Nepracujem

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Přátelé	ano	ano	ano	ne	ne	ne
Školní kolektiv	ano	ano	ano	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ano	ano	ano	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Nejdříve negativní reakce, později jim to bylo jedno
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ano	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano objevili. Bohužel i znechucení
Přátelé	Ne	Ne	Ano ale malý	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ano	Ano	Ne	Ano	Ne	Znechucení, šikana

Pracovní kolektiv Ne Ne Ne Ne Ne Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Zklamání
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	trochu	ne	dovili se ze to nepoznali	ne	brali to vpořádku	ne
Školní kolektiv	velký	ne	jo	jo	ne	výsměch
Pracovní kolektiv	nepracuji	nepracuju	nepracuji	nepracuji	nepracuji	nepracuji

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ano	Ano	Otec- Ano, matka- ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ano	ano
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ano	ne	ne	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ano	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ano	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	ne	ano	okrajově	ANO	okrajově
Přátelé	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne

Pracovní kolektiv - - - - -

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Castecne	Ne	Ano	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Me	Ne	Ano!	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	-
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	-
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	-
Pracovní kolektiv	-	-	-	-	-	-

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ano	Ano	Nevím	-
Přátelé	Nevím	Nevím	Ano	Nevím	Ano	Jistě
Školní kolektiv	Ne	Ne	ano	Ano	Nevím	-
Pracovní kolektiv	-	-	-	-	-	-

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Me	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne
Přátelé	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Kupodivu ne.	Bohužel, ano.	Ano.	Ano.	Částečně.	Chování rodiny se poněkud zhoršilo.
Přátelé	Ne.	Nijak zvlášť.	Ano.	Částečně.	Ve velké míře.	Ne
Školní kolektiv	Trochu.	Ano.	Ano.	Ano.	Ano.	Strach, že je budu 'obtěžovat' ve společných šatnách.

Pracovní kolektiv Nepracuji. Nepracuji Nepracuji Nepracuji Nepracuji Nepracuji

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ano	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Přátelé	ne	ano	ano	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ano	ano	ano	ano	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Přátelé	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ano	Ano	Ne	Ano i ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Nemyslím si, že coming out je důvod k obdivu	Malinko	Ne	Ano	Ne
Přátelé	Ne	Proč by mně měli obdivovat?	Ano	Ano	Ano	Strach - někteří se se mnou přestali vídat
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ano
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ano

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ano	ano	ano	ne	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano	Narážky
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Narážky
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne

Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	překvapení
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	nepracuji

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ano	Ano	Ano	Ano	Ani moc ne	Ne.
Přátelé	Ne.	Ne.	Jak u koho.	Ne.	Ano.	Ne.
Školní kolektiv	Ne.	Ne.	Ne.	Ne.	Ano.	Ne.
Pracovní kolektiv	Nepracuji	Nepracuji	Nepracuji	Nepracuji	Nepracuji	Nepracuji

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	strach
Školní kolektiv	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ano
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ano	ano	ano	ne	ano	posměšky
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	nie	nie	nie	áno	áno	nie
Přátelé	nie	nie	nie	nie	áno	áno
Školní kolektiv	nie	nie	áno	nie	áno	nie
Pracovní kolektiv	nie	nie	nie	nie	nie	nie

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ano	Ano	Ne	Ano	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	Hněv v	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ano	ano	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	nejlepší	my to věděli už dávno
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	nejlepší	my to věděli už dávno
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ano	ano	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ano	ne	ano	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	Hněv v	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano i ne	Ano
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	část rodiny to prostě přijala, část rodiny to neví a část rodiny se tvářila chápavě, ale brala to spíše jako nějakou fázi
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Áno	Áno	Áno	Áno	Áno	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Áno	Áno	Ne
Školní kolektiv	Áno	Áno	Áno	Áno	Ne	Šikana
Pracovní kolektiv	Áno	Áno	Ano	Ano	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ano	ano	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ano
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ano	ano	ano	ne	ano	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ano	ne	ano	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	-	-	-	-	-	-

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Neproběhl	Neproběhl	Neproběhl	Neproběhl	Neproběhl	Neproběhl
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Spíše ne

Školní kolektiv Neproběhl Neproběhl Neproběhl Neproběhl Neproběhl Neproběhl

Pracovní kolektiv Neproběhl Neproběhl Neproběhl Neproběhl Neproběhl Neproběhl

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ano	ne	ano	ano
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	ano
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ano	ne	ano	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Prý to čekali
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano-po delší době	Strach že nebude mít mama vnoučata
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Výsměch
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ano	Ano/ne	Ano/ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ano	ano	ne	ne

Přátelé	ne	ne	ne	ne	ano	radost
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	radost
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Přátelé	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Zmatek (neznalost)
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ano	pláč
Přátelé	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Školní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ano	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ano	ne	ano	ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Přátelé	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	povzbuzení, poplácání po zádech apod. :)
Přátelé	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano	„Já taky“
Školní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Pracovní kolektiv	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	Hněv	Obviňování	Šok	Popření	Přijetí	Objevily se jiné reakce
Rodina	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Přátelé	ne	ne	ano	ne	ano	Ano. Objevila se i radost
Školní kolektiv	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Pracovní kolektiv	ne	ne	ne	ne	ne	ne

9 Seznam použitých zkratk

AIDS – syndrom získaného selhávání imunity

DSM – diagnostický a statistický manuál

HIV – virus lidské imunitní nedostatečnosti

LGB – lesby, gayové, bisexuálové

LGBT – lesby, gayové, bisexuálové a transgendeři

GBT – gayové, bisexuálové a transgendeři

LSD – diethyl amid kyseliny lysergové

MKN – mezinárodní klasifikace nemocí